

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

Sateenkaariperheet^{ry}

Toimintasuunnitelma 2018

Hallituksen esitys syyskokoukselle

Sisältö

20	1. Johdanto	3
21	2. Vaikuttamistyö	4
22	2.1. Perhepoliittiset tavoitteet 2015–2019	4
23	2.2. Vaikuttamistyön toimenpiteet 2018	5
24	2.3. Kaikkien perheiden Suomi-hanke 2017–2019	6
25	2.4. Yhteistyöverkostojen kehittäminen.....	6
26	2.5. Kansainvälinen vaikuttamistyö	7
27	3. Ammatillisen työn kehittäminen ja tiedon tuottaminen	8
28	3.1. Ammatillinen koulutus sateenkaariperheistä.....	8
29	3.2. Sateenkaariperheiden lasten ja nuorten hyvinvointikartoitus 2014–2018	8
30	3.3. Väriä perhehoitoon -hanke 2018–2020.....	9
31	3.4. Perhe-, rakkaussuhde- ja eroneuvonnan kehittäminen	10
32	3.5. Sateenkaariperheiden hyvinvointia koskevat julkaisut.....	10
33	4. Vertaistoiminta, perheiden tukeminen ja neuvonta	11
34	Perhesuhdekeskus	11
35	4.1. Monimuotoista vertaistoimintaa perheille	12
36	Moninaiset perhemuodot on vuoden 2018 vuositeema	12
37	Apilaperheiden perustamiseen ja hyvinvointiin tarjotaan tukea	12
38	Koululaisten toiminnassa lapset saavat jakaa kokemuksiaan	13
39	Vertaistoimintaa muille erityisryhmille	14
40	Vapaaehtoisesti toteutettua paikallistoimintaa 13 paikkakunnalla	14
41	Leirimuotoinen vertaistuki palvelee koko Suomea	18
42	Rakkaussuhteita voimistava vertaistoiminta ennalta ehkäisee ongelmia	19
43	Eroauttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen	20
44	Perheaikaa	20
45	4.2. Vertaistoiminnan kehittämiseen panostetaan neuvonnalla, koulutuksella ja palkitsemisella	21
46	Vertaisohjaajien ja vapaaehtoisten koulutukset vuonna 2018	22
47	4.3. Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta	22
48	Sateenkaariperheiden perhevalmennus.....	23
49	Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet.....	24
50	4.2. Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta	24
51	Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä.....	24
52	Pride-tapahtumiin perhesisältöjä	24
53	5. Tukipalvelut	26
54	5.1. Jäsenpalvelujen kehittäminen	26
55	5.2. Viestintä.....	26
56	Ulkoinen viestintä	26
57	Sisäinen viestintä.....	27
58	5.3. Hallinto	27
59	Seuranta ja arviointi.....	27
60	Henkilöstö.....	28
61	Toimitilat	28
62	Talous	28

63

64

65

66 1. Johdanto

67

68 Sateenkaariperheet ry on lastensuojelu- ja perhejärjestö, joka tekee

- 69 • Ihmisoikeustyötä
- 70 • Perhepolitiikan kehittämistyötä
- 71 • Lapsi-, nuoriso- ja perhetyötä
- 72 • Sosiaali-, terveys- ja koulutuspalveluiden kehittämistyötä
- 73 • Moninaisuuskasvatustyötä

74

75 Sateenkaariperheet ry kuuluu jäsenenä Lastensuojelun Keskusliittoon, Setaan, Väestöliittoon,
76 Sosteen, Parisuhdekeskus Kataja ry:hyn, Nelfaan (Network of European LGBT Families
77 Association), Transgender European ja Ilgaan (International LGBTI Association).

78 Yhdistyksen tarkoituksena on toimia sateenkaariperheiden lasten, vanhempien ja perhettä
79 suunnittelevien kontaktifoorumina, tukiryhmänä, oikeuksien puolustajana, palveluiden kehittäjänä,
80 tiedontuottajana ja -välittäjänä sekä edunvalvojana.

81 Tavoitteena on edistää perheiden moninaisuuden huomioimista yhteiskunnassa, lisätä tietoisuutta
82 sateenkaariperheistä, kehittää lainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää tukemaan sateenkaariperheitä
83 heidän kasvatustehtävässään sekä tarjota sateenkaariperheiden jäsenille heidän tarvitsemiaan
84 tukipalveluita.

85

86 Vuosi 2018

87

88 Vuoden 2018 vuositeema on *moninaiset perhesuhteet*. Vuoden aikana kiinnitetään huomiota
89 perhesuhdekeskuksen laajan perhesuhde-käsitteen mukaisesti muihinkin perhesuhteisiin kuin
90 lapsi/vanhempi-suhteisiin. Kokeillaan ja kehitetään toimintoja, jotka huomioisivat isovanhemmat,
91 sisarukset, serkut, puoliset, ystävät jne. Kartoitetaan sateenkaariperheiden läheisten toiveita
92 yhdistyksen toiminnan suhteen. Vuositeema näkyy ennen kaikkea vertaistoiminnassa, mutta myös
93 vaikuttamistyössä ja ammatillisen työn kehittämisessä.

94 Vuonna 2018 vaikuttamistyön keskiössä ovat eduskuntavaalivaikuttaminen, uusien
95 perhepoliittisten tavoitteiden tiedottaminen, translaki, sijaissynnytys, äitiyslaki, perhehoidon
96 kehittäminen, hedelmöityshoitosyrjintä, huolto- ja tapaamislaki ja maakuntavaalit. Perhepoliittisen
97 ohjelman mukaisesti nostetaan aiempaa vahvemmin esiin sukupuolen moninaisuutta
98 vaikuttamistyössä.

99 Vuoden 2018 uutena hankkeena käynnistetään perhehoidon kehittämishanke Väriä perhehoitoon,
100 jos STEA myöntää hankkeelle avustuksen. Vanhoina hankkeina jatkavat Kaikkien perheiden
101 Suomi-, tutkimus- ja Perheaikaa-hankkeet.

102

2. Vaikuttamistyö

105 Yhteiskunnallinen vaikuttamistyö on yksi yhdistyksen kolmesta tärkeästä tehtävästä (ammattillisen
106 työn kehittämisen ja vertaistoiminnan koordinoinnin ohella). Vaikuttamistyössä pyritään
107 edistämään sateenkaariperheiden lasten ja vanhempien hyvinvointia mahdollisimman laajasti.
108 Vaikuttamistyö on jatkuvan kehittämisen ja oppimisen aluetta. Kaikkien perheiden Suomi -hanke
109 sekä kansainvälinen yhteistyö auttavat yhdistystä kehittämään omaa vaikuttamistyötään.

110 *Pitkän aikavälin tavoitteet:*

- 111 • Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri arvostavat kunkin perheen yksilöllistä perhe-elämää
- 112 • Jokaisen lapsen kasvua, perheen vanhemmuutta ja vanhempien rakkaussuhdetta tuetaan
- 113 • Suomalainen lainsäädäntö huomioi sateenkaariperheet yhdenvertaisesti oikeuksissa,
114 velvollisuuksissa ja etuuksissa
- 115 • Lainsäätäjä huomioi perheiden moninaisuuden aina uutta lakia säätäessään
- 116 • Valtiovallalla on tarkkaa ja pitkäaikaista tutkimustietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista
117 ja tarpeista
- 118 • Sateenkaariperheiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta seurataan ja edistetään
119 koordinoitusti valtiovallan toimesta osana jatkuvaa ja hyvin resursoitua valtion seksuaali- ja
120 sukupuolivähemmistöpolitiikkaa
- 121 • Sateenkaariperheiden yhdenvertaisuutta valvoo siihen nimetty viranomainen,
122 yhdenvertaisuusvaltuutettu.
- 123 • Seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perheiden moninaisuutta esiin tuovaa
124 moninaisuuskasvatusta tehdään julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä
- 125 • Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen hyvinvoinnin ja oikeuksien edistämistä ei ole jätetty
126 muutaman pienen järjestön vastuulle vaan sitä tehdään koordinoitusti julkishallinnon ja
127 hyvin resursoitun ja laaja-alaisen kolmannen sektorin toimesta.
- 128 • Julkisessa keskustelussa sateenkaariperheistä puhutaan asiallisesti
- 129 • Sateenkaariperheet ry on aktiivinen järjestö, joka jatkaa vaikuttamistyötään
130 perhepolitiikassa, ja jolla on resursseja osallistua lastensuojelun kehittämistyöhön ja
131 koordinoida laajaa ja laadukasta vertaistoimintaa.
- 132

2.1. Perhepoliittiset tavoitteet 2015–2019

133
134 Yhdistyksen vuosikokous asetti keväällä 2014 yhdistykselle seuraavat perhepoliittiset tavoitteet,
135 silmällä pitäen huhtikuussa 2015 järjestettyjä eduskuntavaaleja. Ensimmäistä kertaa vuosikokous
136 asetti perhepoliittisille tavoitteille myös kaksi painopistealuetta: miesten ja useamman kuin kahden
137 vanhemman perheet. Alla mainitut tavoitteet on eritelty tarkemmin ohjelmassa, joka löytyy
138 yhdistyksen nettisivuilta.

- 139 • Valtionhallinnon toimintaohjelma seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen ihmisoikeuksien ja
140 yhdenvertaisuuden edistämiseksi
- 141 • Perhevapaat ja -etuudet tasapuolisiksi
  - 142 a. Isyysvapaa miespareille ja etävanhemmille, useammalle kuin kahdelle
  - 143 b. Äitiysvapaata vastaava vapaa miesparille
  - 144 c. Naisparin isyysvapaata vastaava vapaa heti syntymästä
- 145 • Yhdenvertainen avioliitto
- 146 • Tapaamisoikeus voitava harkita kaikissa tilanteissa
- 147 • Useamman vanhemman juridinen vanhemmuus mahdollistettava
  - 148 a. Perheen sisäisessä adoptiossa ei kenenkään tarvitse luopua vanhemmuudestaan
  - 149 b. Lapsen voi tunnustaa eli selittää omakseen useampi kuin kaksi halukasta
- 150 • Vanhemmuuden määrittäminen olettaman ja tunnustamisen perusteella yhdenvertaiseksi
- 151 • Trans-ihmisten lapsiperhe-elämän haasteita purettava

- 152 a. Translaissa olevasta transsukupuolisten lisääntymiskyvyttömyysvaatimuksesta ja
 153 naimattomuusvaatimuksesta on luovuttava välittömästi
- 154 b. Transihmisten puolisoineen on saatava kaikki hedelmöityshoidot ja korvaukset
 155 yhdenvertaisilla perusteilla
- 156 c. Transihmisten vanhemmuus tunnistettava oikein vanhemmuuslaissa
- 157 d. Transtaustan turhaan paljastavat merkinnät väestö- ym. rekistereissä poistettava,
 158 muutettava tarvittaessa esim. vanhemmuuden kirjaamisessa käytettävää kieltä.
- 159 • Perheellistymismahdollisuuksien laajentaminen
    - 160 a. Yhdenvertaiset hedelmöityshoidot ja hoitojen korvaukset
    - 161 b. Rohkaistaan perheitä ja lastensuojelua lisäämään sijaishuollon perhehoitoa
 162 sateenkaariperheissä
    - 163 c. Adoptioyhteistyötä etsittävä sellaisten ulkomaisten toimijoiden kanssa, jotka
 164 sijoittavat lapsia sateenkaariperheisiin
    - 165 d. Edistetään apila- ja ystäväperheiden neuvontaa ja vanhemmuuskumppanien
 166 etsimistä
    - 167 e. Säädetään kotimainen, syrjimätön sijaissyntyislaki
  - 168 • Kaikkien perheiden Eurooppa
    - 169 a. Sateenkaariperheiden vapaa liikkuvuus ja perhesuhteiden yhteinen tunnustaminen
    - 170 b. Maahanmuutto- ja pakolaiskysymyksissä huomioitava sateenkaariperheet muiden
 171 perheiden tavoin
  - 172 • Perhepalvelut kohtaavat sateenkaariperheet asiallisesti ja riittävään tietoon nojautuen
  - 173 • Opetussuunnitelmat ja oppimateriaalit sisältävät tietoa perheiden moninaisuudesta sekä
 174 varhaiskasvatuksessa, yleissivistävässä että ammatillisessa koulutuksessa

175

176

2.2. Vaikuttamistyön toimenpiteet 2018

177 Vuonna 2018 vaikuttamistyön keskiössä ovat eduskuntavaalivaikuttaminen, uusien
 178 perhepoliittisten tavoitteiden tiedottaminen, translaki, sijaissyntyys, äitiyslaki, perhehoidon
 179 kehittäminen, hedelmöityshoitosyrjintä, huolto- ja tapaamislaki ja maakuntavaalit. Perhepoliittisen
 180 ohjelman mukaisesti nostetaan aiempaa vahvemmin esiin sukupuolen moninaisuutta
 181 vaikuttamistyössä.

182 *Toimenpiteet vuonna 2018*

- 183 • Viedään syyskokouksen vahvistamia perhepoliittisia tavoitteita puoluekokousten, päättäjien
 184 ja virkamiesten tietoisuuteen, ja luodaan hallitusohjelmavoitteet vuodelle 2019
- 185 • Pyritään saamaan translain uudistaminen hallituksen agendalle yhteisellä vaikuttamistyöllä
 186 ihmisoikeusjärjestöjen verkoston kanssa
- 187 • Edistetään yhteistyössä kumppaneiden kanssa yhdenvertaisen sijaissyntyislain
 188 säätämistä Suomeen
- 189 • Tuetaan maakuntavaalityössä Monimuotoiset perheet -verkoston ja Setan
 190 maakuntavaalitavoitteita
- 191 • Osallistutaan lapsen huolto- ja tapaamislain kokonaisuudistuksen loppuunsaattamiseen
 192 eduskuntakäsittelyn ja toimeenpanon aikana
- 193 • Huolehditaan, että hallituksen perhevapaaudistus huomioi sateenkaariperheiden, mukaan
 194 lukien apilaperheiden tarpeet
- 195 • Jatketaan äitiyslaki-kansalaisaloitteen eduskuntakäsittelyn seuranta. Seurataan
 196 toimeenpanon etenemistä ja ammattilaisten täydennyskoulutusta.
- 197 • Edistetään sateenkaariperheiden yhdenvertaisia hedelmöityshoitoja tukemalla perheitä
 198 valittamaan sairaanhoitopiiriin harjoittamasta syrjinnästä tuomioistuimiin
- 199 • Käynnistetään yhteistyössä perhehoidon kentän kanssa perhehoidon hanke, joka lisää
 200 sateenkaariperheiden määrää perhehoidon resurssina

201
202
203
204

- Huomioidaan myös adoptioalan koulutuksen tarve perhehoitohankkeen toteutuksessa, ja seurataan adoptioalan kehitystä kun samaa sukupuolta olevien yhteinen adoptio tulee mahdolliseksi vuonna 2017

205

2.3. Kaikkien perheiden Suomi-hanke 2017–2019

206 Kaikkien perheiden Suomi -hanke on Monimuotoiset perheet -verkoston yhteistyöhanke, jota
207 Sateenkaariperheet ry hallinnoi. Sen tarkoituksena on tehdä perhepolitiikan ja -työn kehittämis- ja
208 vaikuttamistyötä kymmenen itsenäisen järjestön laajana ja tiiviinä yhteistyönä. Hankkeen
209 tavoitteena on tunnistaa järjestöjen kohderyhmiä yhdistäviä yhteisiä haasteita, etsiä niihin
210 ratkaisuja ja viedä näitä ratkaisuja palveluiden ja lainsäädännön kehittäjien tietoisuuteen.
211 Tavoitteena on, että yhteishankkeen myötä syntyy uutta tietoa ja osaamista järjestöjen
212 vaikuttamistyön keinoista ja mahdollisuuksista. Vuonna 2017 käynnistettiin hankkeen toinen
213 hankejakso. Hankkeella on oma yksityiskohtainen toimintasuunnitelmansa.

214

215

2.4. Yhteistyöverkoston kehittäminen

216 Yhdistyksen vaikuttamistyön strategiana on laaja, aktiivinen ja ennakkoluuloton verkostoituminen.

217 **Perhehoidon kehittämisverkosto:** Vuonna 2018 luodaan aktiivisesti yhteyksiä lastensuojelun
218 perhehoidon kentällä kun käynnistetään perhehoitohanke yhteistyössä *Perhehoitoliiton, Pelastaa*
219 *lasten, Pesäpuun, Lastensuojelun Keskusliiton ja Helsingin kaupungin kanssa.*

220 **Monimuotoiset perheet -verkosto:** Yhteinen vaikuttamistyön hanke Kaikkien perheiden Suomi,
221 jonka toinen hankejakso käynnistettiin vuonna 2018. Hankkeen lisäksi kokoonnutaan neljä kertaa
222 vuoden aikana yhteiseen kehittämispäivään. Tehdään yhteistyötä vapaaehtoistyön kehittämisessä.
223 Tehdään toiminnan yhteistä arviointia ja kerätään kyselytietoja verkoston vapaaehtoisilta
224 toimijoilta.

225 **Seta, Setan jäsenjärjestöt, Trasek:** Tehdään erittäin tiivistä yhteistyötä ennen kaikkea
226 yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä ja tiedottamisessa. Vuonna 2017 käynnistettiin yhteistyössä
227 Perhesuhdekeskus. Muita tärkeitä vaikuttamistyön kumppaneita *Amnesty, Ihmisoikeusliitto,*
228 *Naisasialiitto Unioni ja Tasa-arvoasiain neuvottelukunta.*

229 **Lastensuojelun Keskusliitto:** Keskusliitto on yhdistyksen kumppani tutkimus- ja
230 perhehoitohankkeissa. Yhteisiä julkilausumia sateenkaariperheiden lasten oikeuksista.

231 **Väestöliitto:** Yhteistyö Perheikka.fi -hankkeessa jatkuu uudella rahoituksella. Myös Urpot.fi -
232 hankkeessa ollaan mukana. Liitto yhdistyksen kumppani tutkimushankkeessa ja
233 äitiyslakikampanjassa. Julkaisee tutkimushankkeen julkaisut.

234 **Mannerheimin lastensuojeluliitto:** Vaikuttamistyön yhteistyökumppani. Liitto kumppanina
235 yhdistyksen tutkimushankkeessa.

236 **Pelastakaa lapset:** Yhteistyökumppani vaikuttamistyössä, perhehoitohankkeessa ja adoptioalan
237 kehittämistyössä. Muita kumppaneita adoptioalan kehittämisessä *Adoptioperheet, Helsingin*
238 *kaupungin adoptioyksikkö, Interpedia ja Valvira*

239 **Lapsiasiavaltuutettu:** Yhteistyökumppani vaikuttamistyössä. Vuodesta 2014 toiminnanjohtaja
240 asiantuntijajäsenenä lapsiasianeuvottelukunnassa. Toiminnanjohtaja lapsiasiavaltuutetun HLBTI ja
241 lapset –työryhmän puheenjohtajana 2015-2019.

242 **Yhdenvertaisuusvaltuutettu:** Uuden yhdenvertaisuuslain myötä yhteistyö
243 yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston kanssa on syventynyt. Vaikuttamistyössä sukupuolen
244 moninaisuuden osalta yhteistyötä myös *tasa-arvovaltuutetun* kanssa.

245 **Terveiden ja hyvinvoinnin laitos:** Tutkimusyhteistyö yhdistyksen tutkimushankkeessa. Muita
246 tutkimusyhteistyön kumppaneita *Tampereen yliopiston hoitotieteen yksikkö ja*
247 *Väestöntutkimuslaitos*

248 **Parisuhdekeskus Kataja:** Asiantuntijakumppani perhesuhdekeskus-hankkeessa. Yhdistys
 249 kumppanina vuosittaisilla parisuhdepäivillä. Muita parisuhdetyön kumppaneita evankelis-
 250 luterilaisen kirkon perhetyö, Helsingin seurakuntayhtymä ja Helsinki Missio.

251 Muita yhdistyksen tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat *muut perhe- ja lastensuojelujärjestöt, ev.-*
 252 *lut. kirkon lapsi- ja perhetyö, puolueet, STM, SM, UM ja OKM sekä useiden kuntien lapsi- ja*
 253 *perhetyö.*

254

255 2.5. Kansainvälinen vaikuttamistyö

256 Kansainvälinen yhteistyö ja solidaarisuus ovat olleet vuosikymmenet erityisen vahvaa hlbt-
 257 oikeuksien edistämisessä. Myös Sateenkaariperheet ry:n työssä se on näytellyt merkittävää roolia
 258 sekä vahvistamalla yhdistyksen vaikuttamistyötä ja argumentaatiota kotimaassa että
 259 mahdollistamalla kansainvälisiin haasteisiin puuttumisen. Sateenkaariperheiden osalta suurin
 260 kansainvälistymiseen liittyvä haaste on se, että perheenjäsenten väliset juridiset suhteet saattavat
 261 menettää merkityksen, kun perhe siirtyy maasta toiseen.

262 Yhdistyksen merkittäviä kansainvälisen vaikuttamistyön kumppaneita ovat eurooppalaisten
 263 sateenkaariperhejärjestöjen kattojärjestö Nelfa, maailman hlbt-järjestöjen kattojärjestö ILGA ja
 264 ennen kaikkea sen eurooppalainen osasto, kansalliset sateenkaariperhejärjestöt eri maissa,
 265 europarlamentaarikkojen LGBT-Intergroup, kansainvälisen sateenkaariperhepäivän
 266 koordinaatioryhmä, EU:n perusoikeusviraston hlbt-osasto, Euroopan neuvoston hlbt-osasto,
 267 oikeuskomissaarin toimisto ja eurooppalaisten perhejärjestöjen kattojärjestö COFACE.
 268 Sateenkaariperheet ry on yksi Nelfan perustajajäsenistä.

269 *Toimenpiteet vuonna 2018*

- 270 • Osallistutaan Nelfan, Ilga-Euroopan ja Ilgan vuosikokouksiin ja niiden yhteydessä
- 271 järjestettäviin konferensseihin
- 272 • Yksi hallituksen jäsen toimii jäsenenä Nelfan hallituksessa 2018–2019
- 273 • Osallistutaan seuraavien Sateenkaariperheiden Eurooppapäivien (Nelfa) ohjelman
- 274 suunnitteluun ja toteutukseen.
- 275 • Yhdessä Nelfan ja muiden mantereiden sateenkaariperhejärjestöjen kanssa järjestetään
- 276 6.5.2018 seitsemäs Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä.
- 277 • Osallistutaan Nelfan ja Ilga-Euroopan perheteemaisiin koulutuksiin ja tapahtumiin.
- 278 • Nostetaan perheteemoja esille kansainvälisissä hlbt-järjestöissä.
- 279 • Vaikutetaan suomalaiseen politiikkaan kansainvälisissä lapsi- ja perhekysymyksissä.
- 280 • Osallistutaan Venäjältä saapuvien sateenkaariperhepakolaisten tukemiseen. Vaikutetaan
- 281 maahanmuuttopolitiikkaan.

282

283

284

285

3. Ammatillisen työn kehittäminen ja tiedon tuottaminen

288 Ammatillisen työn kehittämistä, siihen liittyvää hanketoimintaa ja tiedon tuottamista
289 sateenkaariperheistä ohjaa yhdistyksen hallituksen vuonna 2014 vahvistama Toiminta- ja
290 rahoitussuunnitelma 2014–2021.

291

292

3.1. Ammatillinen koulutus sateenkaariperheistä

293 Vuodesta 2012 lähtien järjestön koulutustoimintaa toteutettiin ja kehitettiin OKM:n myöntämällä
294 erityisavustuksella. Hanke päättyi vuoden 2017 toukokuussa, mutta järjestön koulutustoiminta
295 jatkuu. Kouluttamisesta vastaavat eri puolilla maata asuvat järjestön kouluttamat
296 vapaaehtoiset kouluttajat, hankkeiden työntekijät omilla aihealueillaan, järjestön muu henkilökunta,
297 palkkioperustaiset kouluttajat sekä yhteistyökumppanien kouluttajat.

298

299 *Tavoitteet*

300 Lisätään lasten ja perheiden parissa toimivien ammattilaisten tietoa ja osaamista
301 sateenkaariperheiden kohtaamisesta ja perheiden erityishaasteista. Tavoitteena on myös kehittää
302 kasvatusta- ja opetusalan sekä sosiaali- ja terveysalan yksiköiden ja oppilaitosten toimintakulttuuria
303 yhä moninaisuudelle avoimemmaksi. Tavoitteena on edistää monimuotoisten perheiden
304 yhdenvertaisuuden toteutumista ja lisätä sateenkaariperheissä elävien lasten ja aikuisten
305 hyvinvointia.

306

307 *Toimenpiteet vuonna 2018*

- 308 • Vastataan mahdollisuuksien mukaan kaikkiin ammatillista täydennyskoulutusta koskeviin
- 309 koulutuspyyntöihin. Koulutuksista peritään pääsääntöisesti palkkio.
- 310 • Tarjotaan yhdistyksen ja kumppaneiden asiantuntemusta ammatillisiin suur tapahtumiin,
- 311 suurten toimijoiden seminaareihin ja yhteiskunnallisesti merkittäviin tapahtumiin.
- 312 • Kartoitetaan jatkorahoitusmahdollisuuksia sosiaali- ja terveysalan sekä kasvatusta- ja
- 313 opetusalan ammattilaisten täydennyskouluttamiselle ja muulle ammatillisen koulutuksen
- 314 kehittämistyölle.
- 315 • Juurrutetaan kouluttaminen ja ammatillisen koulutuksen kehittämistyö yhdistyksen
- 316 toimintaan jatkorahoituksesta riippumatta.
- 317 • Kehitetään vapaaehtoiset kouluttajat tietotaitoa.
- 318 • Kehitetään koulutusyhteistyötä Setan kanssa.
- 319 • Ohjataan vapaaehtoisia Setan ja muiden yhteistyökumppaneiden kouluttajakoulutuksiin.
- 320 • Myös perhesuhdekeskus-, perhehoito- ja Kaikkien Perheiden Suomi -hankkeet sisältävät
- 321 ammatillisen työn kehittämistä ja koulutusta.
- 322

323

3.2. Sateenkaariperheiden lasten ja nuorten hyvinvointikartoitus 2014–2018

324 Sateenkaariperheiden lasten hyvinvointikartoitus -hanke edistää edellisen hallituksen lapsi- ja
325 nuorisopolitiikan kehittämisohjelman tavoitteita vastaamalla tarpeeseen tuottaa
326 sateenkaariperheiden lasten hyvinvointiin liittyvää tutkittua tietoa. Lasten ja nuorten hyvinvointia on
327 kartoitetaan hankkeen aikana monesta näkökulmasta, joista keskeisimpiä ovat psyykinen
328 hyvinvointi, perhesuhteet ja avoimuus liittyen perheeseen, vertaissuhteet ja kiusaamiskokemukset
329 sekä koulu- ja terveyspalvelukokemukset. Vanhemmilta on kysytty heidän näkemystään lapsensa
330 hyvinvoinnista, kiusatuksi tulosta ja palvelukokemuksista sekä vanhemman arviota
331 parisuhteestaan, perheestään ja vanhemmuudelle saadusta tuesta. Hanke on käynnistynyt
332 syksyllä 2014 OKM:n avustuksella.

333 Hankkeessa Sateenkaariperheet ry:n kumppaneina toimivat Väestöliitto ry, Lastensuojelun
 334 Keskusliitto, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Suomen Mielenterveysseura, Tampereen yliopiston
 335 terveystieteiden yksikkö (hoitotiede) ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Hankkeella on oma
 336 toimintasuunnitelmansa.

337

338 *Tavoitteet*

- 339 • Lisätä tietoa sateenkaariperheissä elävien lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja
 340 haavoittuvuuksista
- 341 • Nostaa sateenkaariperheiden lasten hyvinvoinnin teema alan ammattilaisten ja päättäjien
 342 tietoisuuteen
- 343 • Tehdä toimenpide-ehdotuksia sateenkaariperheiden lasten hyvinvoinnin tukemiseksi
 344 lainsäädännössä ja palvelujärjestelmässä
- 345 • Luoda perusta Sateenkaariperheet ry:n jäsenkyselyn yhteydessä kerättävälle vuosittaiselle
 346 hyvinvointikyselylle, ja sen myöhemmälle hyödyntämiselle pitkittäistutkimuksessa

347

348 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 349 • Järjestetään vanhemmista ja/tai koululaisista koostuvia fokusryhmiä, joissa pohditaan
 350 kyselytutkimuksen tuloksia ja toimenpide-ehdotuksia.
- 351 • Julkaistaan raportti sateenkaariperheiden 7–18-vuotiaiden lasten vanhempien
 352 kyselytutkimuksen tuloksista Väestöliiton julkaisusarjassa alkuvuodesta 2018. Samalla
 353 julkaistaan toimenpide-ehdotukset sateenkaariperheiden lasten hyvinvoinnin
 354 parantamiseksi.

355

356

357 **3.3. Väriä perhehoitoon -hanke 2018–2020**

358 Keväällä 2018 käynnistetään yhteistyössä kumppanien kanssa perhehoidon kehittämishanke Väriä
 359 perhehoitoon. Hankkeen tavoitteena on lisätä perhehoitoon pääsevien lasten osuutta
 360 lastensuojelussa. Tavoitteeseen pyritään lisäämällä sateenkaari-ihmisten määrää perhehoitajina.
 361 Sateenkaariperheiden osuus perhehoitajista on Suomessa vielä häviävän pieni moneen muuhun
 362 maahan verrattuna. Kuitenkin yli puolet sateenkaari-ihmisistä toivoo voivansa toimia kasvattajina.
 363 Samalla perhehoitajista on pulaa. Kyse on siis kohtaanto-ongelmasta, joka hankkeella pyritään
 364 ratkaisemaan.

365 Sateenkaariperheiden toimimiselle perhehoitajina ei ole lainsäädännöllisiä esteitä. Sen sijaan
 366 prosessiin sisältyy kokonainen joukko erilaisia, palveluketjuun liittyviä sosiaalisia, rakenteellisia,
 367 psykologisia, koulutuksellisia ja asenteellisia kynnyksiä, joita hankkeessa on tarkoitus madaltaa.
 368 Kyse on ennen kaikkea vaikuttamis-, tiedottamis- ja koulutustyön hankkeesta, jota hankkeen
 369 strategian mukaisesti tehdään yhtä aikaa kaikkien kynnysten osalta, laajan yhteistyöverkoston
 370 rintamalla, mukaan lukien lastensuojelun kunnalliset, yksityiset ja järjestötoimijat.

371 *Tavoitteet:*

- 372 • Lisätään perhehoitoon pääsevien lasten osuutta lastensuojelussa
- 373 • Lisätään sateenkaariperheiden määrää lastensuojelun perhehoitajien joukossa
- 374 • Lisätään tietoa sateenkaariperheistä perhehoitajina
- 375 • Kehitetään hyviä käytäntöjä sateenkaariperheiden huomioimiseen perhehoitajien
 376 rekrytoinnissa, koulutuksessa ja lastensuojelutyössä

377 Väriä perhehoitoon -hankkeella on oma, yksityiskohtainen toimintasuunnitelmansa.

378

379

3.4. Perhe-, rakkaussuhde- ja eroneuvonnan kehittäminen

381 Perhe-, rakkaussuhde- ja eroneuvonnan palvelut ovat erityisen tärkeitä sateenkaariperheille.
382 Perheiden rakkaussuhteisiin, perhesuhteisiin ja eroihin liittyy monenlaisia sosiaalisia, juridisia,
383 rakenteellisia ja palvelujärjestelmän haasteita. Tämän lisäksi perheillä on näiden palveluiden
384 suhteen erityisen paljon syrjinnänpelkoa, ja he ovat raportoineet erityisen paljon tyytymättömyyttä
385 juuri näihin palveluihin.

386 Koska rakkaus- ja perhesuhteiden hyvinvointi on lapsen hyvinvoinnin kannalta erittäin tärkeää, on
387 yhdistys panostanut omassa vertaistoiminnassaan jo usean vuoden ajan ennalta ehkäisevään
388 rakkaussuhdetyöhön ja vanhemmuuden tukemiseen eron jälkeen. Alan ammatillisen työn
389 kehittäminen on myös korkealla yhdistyksen prioriteeteissa. Keväällä 2017 käynnistetty
390 perhesuhdekeskus-toiminta (ks. luku 4) sisältää osioita, jotka tähtäävät suoraan ammatillisen
391 osaamisen lisäämiseen hankalissa sateenkaariperheiden rakkaussuhde-, perhe- ja
392 eroneuvontatilanteissa. Perhesuhdekeskus-hankkeella on oma yksityiskohtainen
393 toimintasuunnitelmansa.

394

3.5. Sateenkaariperheiden hyvinvointia koskevat julkaisut

396 Yhdistys julkaisee kohdennettua tietoa sateenkaariperheistä eri ammattiryhmille ja eri
397 elämäntilanteisiin liittyen. Osa julkaisuista puhuttelee suoraan ammattilaisia. Osa materiaaleista on
398 suunnattu sekä ammattilaisille että perheille itselle. Myös perheille suunnatut julkaisut palvelevat
399 perheiden kanssa työtä tekeviä ammattilaisia. Julkaisut voivat olla sähköisiä tai perinteisiä.

400 *Tavoitteet*

401 Tarjotaan mahdollisimman monipuolista tietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja
402 elämäntilanteista tavalla, joka on helposti ymmärrettävä ja samaistuttava.

403 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 404 • Tutkimushankkeen toinen raportti vanhempien kyselyaineiston tuloksista, Väestöliiton
- 405 Väestöntutkimuslaitoksen julkaisusarjassa
- 406 • Tutkimushankkeen toimenpidesuosituksen sateenkaariperheiden lasten hyvinvoinnin
- 407 tukemisesta
- 408 • Tarvittavat uusintapainokset yhdistyksen oppaista

409

410

411

412 4. Vertaistoiminta, perheiden tukeminen ja neuvonta

413

414 Perhesuhdekeskus

415 Vuonna 2017 yhdistys käynnisti Perhesuhdekeskus-toiminnan. Perhesuhdekeskus palvelee koko
 416 Setan jäsenjärjestökenttää. Keskus koordinoi, kouluttaa ja kehittää rakkaussuhteisiin ja muihin
 417 perhesuhteisiin liittyvää vertaistoimintaa sekä tarjoaa ammatillista tukea erityisen vaikeassa
 418 perhetilanteessa oleville silloin, kun riittävää asiantuntemusta ei löydy julkisista palveluista.
 419 Perhesuhdekeskus tukee yhdistyksen jo nykyään tekemää parisuhteisiin liittyvää vertaistoimintaa
 420 sekä laajentaa yhdistyksen mahdollisuuksia tarjota ammatillista tukea erityisissä tilanteissa.
 421 Keskus tukee myös ammatillisen työn kehittämistä koko yhteiskunnassamme. Hankkeella on oma
 422 yksityiskohtainen toimintasuunnitelmansa.

423 Perhesuhdekeskustyön alkamisesta huolimatta yhdistyksen aiempi vertaistoiminta, perheiden
 424 tukeminen ja neuvonta jatkuvat entisellään.

425 *Perhesuhdekeskuksen tavoitteet:*

- 426 • Sateenkaari-ihmisten perhesuhteiden hyvinvointi lisääntyy ongelmia ennalta ehkäisevän
- 427 vertaistoiminnan ja tiedollisen materiaalin ansiosta
- 428 • Sateenkaari-ihmiset, joilla on erityisen haastava perhetilanne, ja jotka eivät saa
- 429 tilanteeseensa riittävää tukea julkisista palveluista, saavat ammatillista tukea
- 430 Perhesuhdekeskuksesta.
- 431 • Suomalainen ammatillinen pari-, perhesuhde- ja eroneuvonta kehittyi konsultoinnin ja
- 432 koulutuksen ansiosta

433 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 434 • Perhesuhdekeskuksen ammatillisen tuen toiminta -puhelinpalvelu ja asiakastapaamiset-
- 435 vakiinnutetaan.
- 436 • Lähestytään verkostojen kautta uusia yhteistyökumppaneita ja tahoja, joiden kautta
- 437 viestintä palveluista saavuttaa myös sateenkaari-ihmisten läheisiä.
- 438 • Viimeistellään sateenkaarijärjestöjen yhteinen ammatillisen tuen palveluohjausmalli, ja
- 439 saatetaan se niin sateenkaari-ihmisten, heidän läheistensä kuin ihmissuhde- ja perhetyötä
- 440 tekevien ammattilaisten tietoisuuteen.
- 441 • Kehitetään myös eri julkisten ja yksityisten pari- ja perhepalveluiden palveluohjausmallia
- 442 sateenkaari-ihmisille ja heidän läheisilleen mm. Kirkon perheneuvonnan kanssa.
- 443 • Aletaan analysoida ja julkaista Perhesuhdekeskuksen puhelinpalvelun ja
- 444 asiakastapaamisten tilastoinnista kertynyttä tietoa sateenkaari-ihmisten perhesuhteiden
- 445 erityishaasteista.
- 446 • Toteutetaan seminaari ammattilaisille hankkeen puolivälissä vuoden 2018 syyspuolella.
- 447 • Vertaistoiminnan muotoja kehitetään ja kokeillaan Perhesuhdekeskuksessa ja
- 448 vakiinnutetaan osaksi yhteistyökumppaneiden toimintaa.
- 449 • Pilotoidaan ja tuotteistetaan sateenkaari-ihmisten läheisille suunnattu Läheisinfo.
- 450 • Kartoitetaan, millaiselle vertaistoiminnalle on läheisten piirissä tarvetta.
- 451 • Järjestetään valtakunnallinen sateenkaari-ihmisten eroryhmä yhteistyössä Sininauhaliiton
- 452 erotyön kanssa (yksi lähitapaaminen ja verkkotapaamisia).
- 453 • Sateenkaariparit-hankkeen rakkaussuhdetoiminta vakiintuu osaksi Perhesuhdekeskuksen
- 454 toimintaa.
- 455 • Järjestetään neljä Rikasta minua -parisuhdeviikonloppua ja useita Rakkaussuhdetuokioita
- 456 ympäri Suomen pääasiassa vapaaehtoisten toimesta.
- 457 • Kehitetään uusia rakkaussuhdetoiminnan muotoja yhteistyössä Parisuhdekeskus Katajan
- 458 kanssa.
- 459 • Tarjotaan ennaltaehkäisevää ammatillista tukea vanhemmuuskumppaneille ennen lapsen
- 460 syntymää.

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

501

502

503

504

505

506

- Aletaan rakentaa mallia vanhemmuuskumppanuuden tukemiseksi vertaistoiminnan keinoin.
- Vapaaehtoisten kouluttamisen ja tukemisen muodot vakiinnutetaan.
- Suunnitellaan ja toteutetaan ryhmänohjaajakoulutuksen koulutuspolku vapaaehtoisille yhteistyössä Setan ja Setan jäsenjärjestöjen kanssa.

4.1. Monimuotoista vertaistoimintaa perheille

Yhdistyksen keskeisiä vertais- ja tukitoiminnan muotoja ovat paikalliset perhetapaamiset ja vertaisryhmät, valtakunnallinen perheleiritoiminta, sateenkaariperheiden perhevalmennustoiminta, Perheaikaa.fi-sivuston vertaistukiryhmät, koululaisten oma toiminta ja oma keskustelufoorumi, parisuhdekurssit ja -ryhmät, eron jälkeisen vanhemmuuden tukeminen (Vanhemman Neuvo -ryhmät), yhdistyksen oma nettikeskustelufoorumi, vanhemmuutta suunnittelevien ryhmät ja erilaiset muut vertaistapaamiset. Vertaistoimintaa järjestetään valtakunnallisesti ja mahdollisimman monipuolisesti. Paikallisten yleisten perhetapaamisten lisäksi järjestetään erityisryhmien tapaamisia ja lukuisia vapaa-ajan toiminnan yksittäisiä tapaamisia. Valtakunnallista ja paikallista vertaistoimintaa koordinoi vertaistoiminnan koordinaattori.

Vuoden 2018 työssä painotetaan erityisesti apilaperheiden ja eronneiden/eroavien perheiden tukemista.

Moninaiset perhemuodot on vuoden 2018 vuositeema

Yhdistys valitsee vuosittain vuositeeman. Teeman valitsemisen tarkoituksena on kiinnittää erityistä huomiota johonkin tiettyyn teemaan kerrallaan. Vuositeema vaikuttaa yhdistyksen järjestämään vertaistoimintaan, mutta teema pyritään huomioimaan myös vaikuttamistyössä ja ammatillisen työn kehittämisessä. Vuoden 2018 teemaksi on valittu moninaiset perhesuhteet.

Tavoitteet:

- Kiinnitetään huomiota perhesuhdekeskuksen laajan perhesuhde-käsitteen mukaisesti muihinkin perhesuhteisiin kuin lapsi/vanhempi-suhteisiin.
- Kokeillaan ja kehitetään toimintoja, jotka huomioisivat isovanhemmat, sisarukset, serkut, puoliset, ystävät jne.
- Kartoitetaan sateenkaariperheiden läheisten toiveita yhdistyksen toiminnan suhteen.

Toimenpiteet vuonna 2018:

- Kannustetaan paikallisia vertaistoiminnan aktiiveja kutsumaan toimintaan mukaan isovanhempia ja muita perheiden läheisiä esimerkiksi teematapahtumien muodossa
- Kesäleirin yhtenä teemana on isovanhemmuus. Leirille houkutellaan mukaan isovanhempia ja heille järjestetään aikaa omiin vertaiskeskusteluihin sekä puuhailuun yhdessä perheiden kanssa.
- Kartoitetaan muiden järjestöjen kiinnostusta yhteistyöhön varamummo- ja vaari -toiminnan alkuun saattamiseksi.

Apilaperheiden perustamiseen ja hyvinvointiin tarjotaan tukea

Apilaperheissä vanhemmuus jaetaan vähintään yhden sellaisen henkilön kanssa, johon ei koskaan ole ollut romanttista suhdetta. Apilaperhettä lähdetään perustamaan ideana jakaa vanhemmuus, ei välttämättä muuta. Apilaperheen lapsella on alusta saakka kaksi kotia. Vaikka kahden vanhemman apilaperheitä on koko ajan lisääntyvässä määrin, apilaperheille on tyypillistä se, että vanhempia on useampi kuin kaksi. Apilaperheet kaipaavat perheen suunnitteluvaiheessa erityyppistä tukea ja neuvoja kuin esimerkiksi hedelmöityshoitoklinikan palveluita käyttävä naispari. Apilaperheen

507 perustaminen vaatii erityistä suunnittelua ja neuvottelutaitoja. Myös perhe-elämälle tuo omat
 508 haasteet (ja vahvuudet) se, että koteja on kaksi ja vanhempia useita.

509
 510 *Tavoitteet:*

- 511 • Yhä useampi apilaperhettä harkitseva saa asianmukaista ja riittävää tietoa perheen
 512 perustamisen pohjaksi.
- 513 • Apilaperheestä haaveilevat löytävät aiempaa helpommin niiden ihmisten luo, joilla on
 514 vastaavia toiveita.
- 515 • Apilaperheet tutustuvat muihin apilaperheisiin ja saavat vertais- ja ammattilaistukea perhe-
 516 elämän mahdollisiin haasteisiin.

517
 518 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 519 • Vertaistoiminnan tilaisuudet: Apilaisien ja apiläitien omat vertaistuki-illat, etä- ja
 520 vuoroviikkovanhempien tapaaminen, fasilitoitu vanhemmuuskumppanuuspaja, jossa
 521 etsitään apilavanhempien kanssa vanhemmuuskumppanuuden hyviä käytäntöjä.
 522 (Seuraava vaihe kurssi vanhemmuuskumppanuuteen, mahdollisesti vuonna 2019).
- 523 • Tietoa ja tutustumista: Miten apilaperheet tekee lapsia -nettiluento, uutiskirjeeseen
 524 apilaisälttöjä, nettisivuille apilaperheiden osio, vanhemmuuskumppaniksi.fi-palvelun
 525 käynnistäminen (jos vapaaehtoisia löytyy) ja ”Apilaperheen perustaminen” – informatiivinen
 526 ilta apilaperheen perustamista harkitseville miehille ja naisille, jossa päästään myös
 527 tutustumaan toisiin perhettä suunnitteleviin pariskuntiin tai henkilöihin.
- 528 • Tukea: Henkilökohtaista neuvontaa apilaperhettä perustaville ja psykososiaalista tukea
 529 vanhemmuuskumppanuuden haastaviin tilanteisiin Perhesuhdekeskuksesta
- 530 • Aletaan rakentaa mallia vanhemmuuskumppanuuden tukemiseksi vertaistoiminnan keinoin

531
 532 **Koululaisten toiminnassa lapset saavat jakaa kokemuksiaan**

533 Koululaisten toiminta jakaantuu kahteen osa-alueeseen, paikalliseen toimintaan erilaisten
 534 teemailtojen muodossa ja valtakunnalliseen leiritoimintaan. Paikallisessa toiminnassa samalla
 535 paikkakunnalla asuvat lapset perheineen tutustuvat toisiinsa ja yhteydenpidon on helppo jatkaa
 536 myös tapaamisten ulkopuolella. Leireillä mukaan toimintaan pääsevät myös syrjäseutujen ja niiden
 537 paikkakuntien lapset ja nuoret, joilla ei ole omaa koululaisten toimintaa. Koululaisten tapaamisten
 538 yhteydessä vanhemmilla on mahdollisuus kokoontua yhteen ja keskustella kouluikäisten elämään
 539 liittyvistä aiheista. Tarvittaessa järjestetään ammattilainen vetämään aikuisten vertaiskeskustelua

540
 541 *Tavoitteet:*

542 Tutustuttaa lapsia toisiinsa ja toistensa perheisiin, käsitellä perheiden moninaisuutta lasten
 543 ikätasolle sopivalla tavalla ja voimaannuttaa lapsia perheidentiteettiä vahvistamalla.

544
 545 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 546 • Järjestetään kolme erilaista leiriä: yksi vanhempi+lapsi -viikonloppuleiri talvella, yksi
 547 nelipäiväinen leiri kesän perheleirin yhteydessä ja kaksipäiväinen päiväleiri koulujen
 548 syyslomalla Helsingissä. Koululaisille järjestetään omaa ohjelmaa myös talven perheleirillä.
- 549 • Aloitetaan vuonna 2019 toteutettavan koululaisten oman kesäleirin suunnittelu.
- 550 • Pyritään siihen, että pääkaupunkiseudun, Tampereen ja Turun lisäksi koululaiset
 551 kokoontuvat teemailtojen muodossa myös muilla isommilla paikkakunnilla.
- 552 • Vertaistoiminnan koordinaattori innostaa paikallisia koululaistoiminnan organisointiin ja
 553 avustaa toiminnan käynnistämisessä.
- 554 • Koululaistoiminnan hyviä kokemuksia jaetaan vertaisohjaajien Facebook- ja
 555 sähköpostiryhmässä.

556
 557
 558

Vertaistoimintaa muille erityisryhmille

560 Yhden vanhemman perheet, heterosuhteessa lapsia saaneet, miehet, uusperheet, sosiaaliset
561 vanhemmat ja lapsiperheellisyys alkutaipaleella olevat jatkavat säännöllisiä kokoontumisia.
562 Kartoitetaan vanhempien toiveita erilaisten ryhmien suhteen jäseniltä ennen kaikkea vuosittaisilla
563 jäsenkyselyillä. Käynnistetään uusia ryhmiä kiinnostuksen ja vapaaehtoisten vetäjien löytymisen
564 puitteissa. Perheleireillä järjestetään vaihteleville kohderyhmille muutaman tunnin
565 vertaiskeskusteluryhmiä.
566

Vapaaehtoisesti toteutettu paikallinen vertaistoiminta

568

Helsinki

570 Järjestetään monipuolista toimintaa. Tapaamiset ovat suurimmaksi osaksi vapaamuotoisia ja
571 vertaistuellisia, mutta paikalla on lähes aina pääkaupunkiseudun sateenkaariperheiden tiimin
572 jäseniä, joilta voi kysellä yhdistyksen toimintaan liittyvistä asioista sekä saada mahdollisesti muuta
573 ohjausta ja neuvontaa.

574 Pääkaupunkiseudulla järjestetään kaikille avoimia perhetapaamisia 8 kertaa vuodessa sekä
575 yhdistyksen toimitiloissa että leikkipuisto Linjan sisätiloissa. Tapaamisista puolet ovat
576 viikonloppuna ja puolet arki-iltana. Satunnaisesti on esimerkiksi halloween-, ystävänpäivä-,
577 pikkujoulu- tai muu vastaava teema sekä askartelua tai muuta ohjattua toimintaa. Jokaisella
578 kerralla on pieni yhteinen esittely- ja aloitustuokio, jossa tutustumme toisiimme ja kerromme
579 toiminnasta. Tarjoilut järjestetään nyyttäriperiaatteella, yhdistys tarjoaa kahvia, teetä ja mehua.

580 Perhekahvilaa jatketaan kerran viikossa tiistaiaamupäivisin yhdistyksen toimitiloissa. Tapaamiset
581 on suunnattu kotona päivisin lasten kanssa oleville vanhemmille. Perhekahvilassa keskitytään
582 tutustumaan ja touhuamaan yhdessä, mutta satunnaisesti luvassa on myös askartelua, brunssi tai
583 muuta toimintaa niin aikuisille kuin perheen pienimmillekin.

584 Alkutaipaleetapaamiset ovat kerran kuukaudessa kokoontuva ohjattu keskusteluryhmä. Ryhmä
585 toimii vertaistuellisesti, mutta ryhmän jäsenten toiveista paikalle voidaan kutsua eri alojen
586 asiantuntijoita sekä kokemuskouluttajia.

587 Sosiaalisten vanhempien ryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa vuoden aikana.
588 Heterosuhteessa lapsia saaneiden ryhmä jatkaa myös toimintaansa, ammattiohjaajan vetämänä.
589 Isätapaamisia pidetään kysynnän mukaan, kuitenkin vähintään kaksi. Ryhmä vanhemmille, joilla
590 on sukupuolen moninaisuutta, kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Uusperhetapaamisia
591 järjestetään vähintään kaksi niin, että aikuisilla on ammattilainen alustaja ja lastenhoitajat
592 huolehtivat sillä aikaa lapsista. Sukupuolivähemmistöön kuuluvien vanhempien ja
593 vanhemmuushaaveilijoiden ryhmä jatkaa vuonna 2017 alkanutta toimintaansa ja kokoontuu
594 vähintään neljä kertaa vuodessa.

595 Koululaisten toiminta jatkuu aktiivisena. Tapaamisia on hiukan useammin kuin joka toinen
596 kuukausi, ellei joku uusi innostu niitä lisäksi järjestämään. Tapaamiset ovat etupäässä
597 toiminnallisia, joko suunnattu pelkästään koululaisille tai koululaisille perheineen. Kutsutaan
598 erityisesti Vihdin Puuhaparkiin ja saariseikkailulle mukaan muiden paikkakuntien koululaisia.
599 Uutena toimintamuotona koululaisvanhempien omat tapaamiset, ilman lapsia. Toiminnallista
600 osuutta ennen tai sen jälkeen mennään yhdessä syömään, kahville tai muualle, jossa voidaan
601 keskustella. Suunnitelmissa myös asiantuntijavierailu.

602 Vuoden aikana tehdään muutamia retkiä perheystävällisiin kohteisiin pääkaupunkiseudulla,
603 esimerkiksi museoihin, sisäleikkipuistoihin ja luontoon. Retkistä osa on maksullisia ja osa
604 maksuttomia. Osallistumismaksuissa huomioidaan yhdistyksen jäsenet. Retkiä suunnitellessa
605 pyritään huomioimaan sateenkaariperheiden eri-ikäiset lapset ja laaja toiminta-alue.

- 606 Vuonna 2018 järjestetään kolme sateenkaariperheiden vanhemmille tai lasta suunnitteleville
 607 suunnattua tapaamista/tapahtumaa, johon hankitaan lastenhoitaja(t). Tapaamiset ovat joko
 608 asiantuntijavetoisia tai teemoitettuja vertaistapaamisia aikuisten kesken.
- 609 Helsinki Priden yhteydessä järjestetään ainakin koululaisten toimintaa, isätapaaminen, Miten lapsia
 610 tehdään -tilaisuus, perhepiknik ja toiminnallinen tapahtuma, kuten liikunta- tai musiikkituokio.
 611 Helsinki Pride -viikolla pyritään yhteistyöhön HeSetan kanssa.
- 612 Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä järjestetään koko perheen juhla mukavalla teemalla.
 613 Juhlissa tarjotaan osallistujille esimerkiksi kasvomaalausta ja teemaan sopivaa toiminnallista
 614 ohjelmaa/toimintaa.
- 615 Uutena toimintana järjestetään yhteistyössä Perhesuhdekeskuksen kanssa vuoden 2018 aikana
 616 puolipäiväleiri (viikonloppuna) 4-6-vuotiaille, jossa käsitellään esimerkiksi taiteen keinoin omaa
 617 perhemuotoa. Samalle ikäryhmälle järjestetään toinen tapaaminen vuoden 2018 aikana.
 618 Puolipäiväleirin osallistujilla on omavastuuosuus kustannuksista.
- 619 Paikallistiimin toimintaa kehitetään ja tiimin jäseniä sitoutetaan toimintaan tiimipalaverien
 620 kahvituksella sekä panostamalla tiimin yhteishenkeen esimerkiksi työnohjauksen avulla.
 621 Paikallistiimi kokousta noin neljä kertaa vuodessa ja kehittää tämän lisäksi tiedotusta ja
 622 yhteydenpitoa sosiaalisen median ja sähköpostin kautta. Pääkaupunkiseudun toimintaa pyritään
 623 kehittämään vuonna 2018, niin että eri pääkaupunkiseudulla toimivien sateenkaariperheiden
 624 ryhmien ohjaajat/vastaavat osallistuvat myös paikallistiimin toimintaan. Toiminnan kasvaessa ja
 625 kehittyessä pyritään tiimiin saamaan muutenkin lisää aktiivisia jäseniä.
- 626 Säännöllisten tapaamisten lisäksi kuka tahansa halukas voi ehdottaa tapaamista esimerkiksi
 627 omaan lähipuistoonsa itselle sopivaan aikaan. Tapaamiset voivat olla sisällä tai ulkona.
 628 Tapaamisten järjestämiseen ja tiedottamiseen saa apua pääkaupunkiseudun tiimiltä.
- 629
- 630 *Jyväskylä*
- 631 Vuonna 2018 painopiste on toiminnan näkyvyyden lisäämisessä sekä uusien ihmisten ja
 632 tiimivetäjien mukaan saamisessa. Kaikille avoimia perhetapaamisia järjestetään
 633 Monikulttuurikeskus Gloriassa kerran kuukaudessa. Osalle tapaamisista järjestämme pohjaksi
 634 jonkun teeman (kuten lautapelit) mutta muutoin tapaamiset ovat vapaamuotoisia. Tarjoilu
 635 hoidetaan nyyttäriperiaatteella. Tarkoituksena on tarjota paikka keskustelulle ja vertaistuelle.
 636 Pikkujoulut järjestämme kylpylän merkeissä Laajavuorella. Laskiaisena menemme Halssilan
 637 hiihtomaahan.
- 638 Lapsille ja nuorille järjestetään toiminnallisia tapaamisia. Perhesähly järjestetään kaksi kertaa
 639 kuukaudessa. Keväällä mennään hyppimään trampoliinimaailmaan ja kesällä tehdään retki
 640 Laajavuoren seikkailupuistoon. Keväällä järjestetään myös erityisesti pienimmille lapsille suunnattu
 641 tempurata.
- 642 Muutaman kerran koolla ollut sosiaalisten vanhempien ryhmä jatkaa toimintaansa. Ryhmä koettiin
 643 tarpeelliseksi ja toivomusten mukaan tapaamiset järjestetään vapaamuotoisina jossa on
 644 luottamuksellinen tila jakaa omia kokemuksia ja saada vertaistukea. Ryhmä on tarkoitettu sekä
 645 tuleville sosiaalisille vanhemmille että sosiaalisille vanhemmille joilla jo on lapsi/lapsia.
- 646 Järjestetään psykologin vetämä suljettu keskustelutilaisuus. Kaksi kertaa aiemmin järjestetyt
 647 tilaisuudet ovat saaneet paljon mielenkiintoa osakseen. Tällä kertaa tarkoitus on hommata paikalle
 648 ulkopuolinen lastenhoitaja helpottamaan aikuisten pääsyä tilaisuuteen.
- 649 Kesällä järjestetään ulkopelipäivä ja kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä järjestetään piknik
 650 –tyylinen retki. Syksyllä järjestetään teemapäivä joka kulkee työnimellä hyvinvointipäivä.
 651 Suunnitelmassa on järjestää tilaisuus, jossa olisi sekä Miten lapsia tehdään –luento että myös joku
 652 ulkopuolinen puhuja aiheeseen liittyvällä teemalla. Tilaisuudessa olisi myös lapsiparkki, jotta
 653 perheen vanhempien olisi helpompi päästä tilaisuuteen.

654 Pylimme hakemaan näkyvyyttä erilaisten some -kanavien kautta kuten Facebook ja Instagram.
655 Pylimme myös tiedottamaan toiminnastamme mahdollisimman paljon pääsääntöisesti
656 sähköpostilistan ja Facebookin välityksellä. Tiiminvetäjistämme käy vetämässä tilaisuuksia
657 vapaaehtoiskouluttajana Sateenkaariperheiden kohtaamisesta Jyväskylän alueella.

658

659 *Kuopio*

660 Kuopiossa järjestetään perhetapaamisia vähintään neljä kertaa vuodessa. Lisäksi aloitetaan
661 koululaisten toiminta. Koululaisten tapaamiset keskittyvät jonkun toiminnan ympärille, mutta
662 keskustelulle ja tutustumiselle järjestetään myös tilaa. Näiden lisäksi järjestetään Miten lapsia
663 tehdään -tilaisuus. Perheitä kannustetaan osallistumaan tapaamisten järjestämiseen, esim.
664 kutsumaan perheet koolle vaikkapa yksittäiseen puistotapaamiseen.

665

666 *Kymenlaakso*

667 Kymenlaaksossa jatketaan vuonna 2018 sateenkaariperheiden näkyvyyden lisäämistä
668 paikkakunnalla. Tähän pyritään olemalla mukana erilaisissa yleisö- ja perhetapahtumissa,
669 tiedottamalla ja kouluttamalla tarpeen mukaan paikallisia sosiaali-, terveys- ja opetusalan toimijoita
670 sekä osallistamalla Kotkan Meripäiville. Lisäksi paikallisille sateenkaariperheille järjestetään
671 erilaisia perhetapaamisia tai retkiä 3–5 kertaa vuodessa. Mahdollisuuksien mukaan järjestetään
672 myös Miten lapsia tehdään -luento Kouvolassa sekä parisuhdeilta sateenkaariperheiden
673 vanhemmille ja muille sateenkaareville pareille.

674 *Mikkeli*

675 Mikkelin sateenkaariperheet tapaavat toistensa kodeissa satunnaisesti. Yhteydenottoihin vastaa
676 yhteyshenkilö, joka on mukana myös paikallisessa vaikuttamistyössä ja toimii kouluttajana
677 sateenkaariperhekysymyksissä.

678

679 *Oulu*

680 Oulussa järjestetään Sateenkaariperhetapaamisia kerran kuussa. Kuukausitapaamiset pidetään
681 keskustelun, askartelun, kahvitelun ja leikkimisen merkeissä. Tapaamiset on suunnattu kaikille
682 sateenkaariperheille perheen kokoonpanosta riippumatta. Alkukevällä käydään pulkkamäessä,
683 Sateenkaariperhepäivää juhlistetaan piknikin merkeissä, kesäkuukausina tavataan kahden viikon
684 välein eri leikkipuistoissa, syksyllä juhlistaan Halloweenia ja joulukuussa koristellaan piparkakkuja.
685 Lisäksi syksyn 2018 aikana tehdään retki johonkin sisäleikkipuistoon ja kouluikäiset käyvät
686 kylpylässä tai kiipeilemässä. Oulun Sateenkaariperheaktiivit pyrkivät osallistumaan erilaisiin
687 koulutustilaisuuksiin kouluttajien roolissa ja tekemään näin Sateenkaariperheitä tunnetummiksi
688 Oulun alueella. 2018 Oulussa pidetään Pride -tapahtuma, johon järjestetään myös
689 sateenkaariperheille suunnattua ohjelmaa, kuten Miten lapsia tehdään -tilaisuus, perhetapaaminen
690 sekä perhepiknik.

691

692 *Pori*

693 Porissa jatketaan sateenkaariperheiden kokoontumisia kerran kuussa myös vuonna 2018. Kaikille
694 Satakunnan alueen sateenkaariperheille suunnatut perhetapaamiset järjestetään Lapsis ry:n
695 tiloissa Lintulassa, Porin keskustassa.

696 Sateenkaariperhepäivänä toukokuussa järjestetään yhteistä toimintaa ja ohjelmaa. Kesäkaudella
697 tapaamiset järjestetään ulkona, esimerkiksi leikkipuistossa, luonnossa retkeillen ja vierailulla
698 kotieläinpihalle. Vuoden aikana järjestetään 1-2 retkeä, jotka sopivat hyvin eri-ikäisille lapsille ja

699 moninaisille perheille. Vuoden aikana järjestetään asiantuntijaluento / keskustelutilaisuus jostakin
700 kävijöitä kiinnostavasta aiheesta, kuten lasten seksuaalikasvatuksesta tai perhesuhteiden
701 hyvinvoinnista.

702 Vuonna 2018 on tarkoitus jatkaa yhteistyötä paikallisen lapsiperheiden yhdistyksen Lapsis ry:n
703 kanssa. Tavoitteena vuodelle 2018 on sateenkaariperheiden näkyvyyden lisääminen Satakunnan
704 alueella sekä toiminnan monipuolistaminen.

705

706 *Rovaniemi*

707 Rovaniemellä järjestetään toimintaa Lapin alueen sateenkaariperheille yhteistyössä Rovaniemen
708 Setan ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) kanssa. Tapaamisia on noin neljä kertaa
709 vuodessa.

710

711 *Seinäjoki*

712 Seinäjoen sateenkaariperheillä on Facebook-ryhmä, jossa sovitaan mahdollisista tapaamisista.
713 Säännöllisiä kuukausitapaamisia ei ole.

714

715 *Tampere*

716 Tampereella perhetapaamiset järjestetään kerran kuukaudessa. Perhetapaamisissa ohjelmana
717 mm. aikuisten keskusteluhetki lastenvahtien hoitaessa lapset, teatteriretki, olympialaiset, yhteinen
718 saunahetki, 23 h risteily ja tapaamisia kahvittelun ja yhdessä olemisen merkeissä. Yhden
719 vanhemman perheet ja Alkutaipaleryhmä pyrkivät kokoontumaan joka toinen kuukausi. Alkutaipale
720 –ryhmä tekee mm. tutustumiskäynnin hedelmöitysklinikalle ja kutsuu yhdelle kerralle vierailijan
721 asiantuntijan. Pienten lasten ja heidän vanhempien tapaamisia järjestetään kaksi kertaa
722 kuukaudessa, ja ohjelmassa mm. värikylpy, puistoilu, vapaamuotoinen keskustelu kahvittelun
723 parissa, HopLop. Vuoden aikana järjestetään myös vanhempain vapaailta sekä omat pikkujoulut
724 aikuisille. Järjestetään 2 leiriä; helmikuussa Vanhempain vapaaviikonloppu ja elokuussa Perheleiri.
725 Koululaiset kokoontuvat joka toinen kuukausi. Koululaisten tapaamisten ohjelmana mm. pyörä- ja
726 hiihtoretket, trampoliinipuisto, museokierros, Flowpark ja keilaus. Vuoden päättää kaikkien
727 yhteinen Joulujuhla.

728

729 *Turku*

730 Vapaaehtoisista koostuva paikallistiimi on tällä hetkellä pieni mutta sitäkin aktiivisempi. Kaksi sen
731 neljästä jäsenestä on myös Sateenkaariperheiden hallituksessa. Rajalliset henkilöresurssit
732 huomioiden toiminta keskittyy perus- eli vertaistoiminnan järjestämiseen, johon ohjaamme myös
733 taloudelliset resurssimme entistä tehokkaammin.

- 734 • Kaikille avoimia perhetapaamisia järjestetään yhteensä kahdeksan kertaa neljästi keväällä,
735 kerran kesällä ja kolmesti syksyllä. Perhetapaamisissa sateenkaariperheiden lapset ja
736 vanhemmat pääsevät tapaamaan toisiaan vapaamuotoisen seurustelun ja vertaistuen
737 merkeissä. Jokaiselle kerralle valmistellaan myös jotain yhteistä tekemistä osallistujien
738 toiveiden mukaisesti. Osaan tapaamisista järjestetään ulkopuolinen luennoitsija/alustaja ja
739 järjestetään luentoja ajaksi lastenhoito.
- 740 • Erityisiä kokoontumisia ovat keväällä vietettävä Sateenkaariperhepäivä, Turku Pride –
741 viikolla tapaaminen ja joulukuussa yhteinen Tonttujuhla.
- 742 • Vuonna 2017 jäsenten keskuudessa tehdyn kyselytutkimuksen mukaan toivottiin yhteistä
743 toimintaa ulkona, esim. retkeilyä. Pyrimme vastaamaan tähän tarpeeseen järjestämällä
744 keväällä kevätretken ja syksyllä ruskaretken. Retkillä monipuolistetaan perheille tarjolla
745 olevaa vapaamuotoista vertaistoimintaa. Retket houkuttelevat vanhempia lapsia/nuoria ja
746 toiminnallisempia aikuisia kuin avoimet perhetapaamiset.

747

748

749

750

751

752

753

754

755

756

757

758

759

760

761

762

763

764

765

766

767

768

769

770

771

772

773

774

775

776

777

778

779

780

781

782

783

784

785

786

- Lasta suunnitteleville, lasta odottaville ja vauvaperheille suunnattuja Alkutaipaleella -tapaamisia järjestetään noin kerran kuukaudessa. Lisäksi lasta suunnitteleville sateenkaari-ihmisille järjestetään Miten lapsia tehdään -keskustelutilaisuus, jossa kerrotaan sateenkaariperheellistymisen vaihtoehdoista ja sateenkaariperheellistymiseen liittyvästä byrokratiasta ja etuuksista. Lisäksi järjestetään tutustumiskäynti turkulaiselle hedelmätyshoitoklinikalle.
- Järjestetään sateenkaariperheellisille avoin Arjessa jaksaminen –keskustelutilaisuus
- Yhden vanhemman sateenkaariperheille järjestetään yhteensä yhdeksän omaa tapaamista. Osaan tapaamisista järjestetään ulkopuolinen luennoitsija/alustaja ja järjestetään luentoja ajaksi lastenhoito. Heinä-elokuussa järjestetään valtakunnallinen yh-leiri. Leiri on järjestetty nyt kahtena vuonna (alk. 2015), ja se on ollut hyvin suosittu.
- Lisäksi jatketaan sateenkaariperheiden koululaisten oman toiminnan järjestämistä myös Turussa. Suunnitellaan koululaisten säännöllinen toiminta yhteistyössä koululaisten kanssa, sekä järjestetään ohjattua, toiminnallista ohjelmaa, joka mahdollistaa nuoren oman perheidentiteetin vahvistumisen ja pohtimisen. Tärkeänä tavoitteena on saattaa myös kouluikäisiä sateenkaariperheiden lapsia toistensa yhteyteen. Toiminnan tarve myös kasvaa koko ajan jo nyt mukana olevien perheiden lasten kasvaessa. Vuodelle 2018 on suunniteltu koululaisten toiveiden mukaisesti yhteisiä lautapeli-iltoja ja retkiä.
- Toiveiden ja tarpeiden mukaan järjestetään muutakin ryhmätoimintaa, mm. etävanhempien, eronneiden ja uusperheiden ryhmiä.
- Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä (6.5.2018) järjestetään päivän idean mukaisesti iloinen ja näkyvä sateenkaariperheiden toimintapäivä, jossa on sekä koko perheen yhteistä ohjelmaa että vanhempien ja lasten omaa vertaistuellista ohjelmaa. Aiempina vuosina sateenkaariperhepäivän juhla on ollut erittäin suosittu Turun alueen sateenkaariperheiden kesken.
- Kokeiluluontoisesti keväällä 2018 järjestetään kaksi tapaamista sateenkaari-isovanhemmille.
- Jatketaan paikallisen vaikuttamistoiminnan kehittämistä ja huolehditaan, että paikallisilla viranomaisilla ja ammattilaisilla on tietoa sateenkaariperheistä. Toimitetaan esitteitä kaupungin perhepalveluihin ja osallistutaan koulutuksiin. Tarpeen mukaan voidaan järjestää sateenkaariperhekoulutus, jonka kohderyhmänä ovat terapeutit, psykologit ja lääkärit.
- Turku Pride -tapahtumassa järjestetään lapsille ja perheille suunnattua toimintaa sekä pääjuhlan yhteydessä että erikseen. Jokaisella ryhmällä on omat tapaamisensa Turku Pride -viikon aikana yhteistyössä Turku Pride -organisaation kanssa. Esitellään yhdistyksen toimintaa tapahtumissa. Turku Prideille ollaan mukana järjestämässä lasten puistojuhlaa, jossa on esiintyjä. Esimerkiksi vuonna 2015 perheiden puistojuhlaan osallistui yli 200 ihmistä ja tilaisuudessa puhui lapsiasiavaltuutettu.
- Paikallistiimiläiset virkistäytyvät yhdessä toimintavuoden päätteeksi.

787

Joensuu ja Lahti

788

789

790

791

792

Näissä kaupungeissa etsitään uusia paikallisvastaavia tai -tiimejä. Perheet tapaavat toisiaan epämuodollisemmin. Tapahtumia (esimerkiksi Miten lapsia tehdään -tilaisuuksia, sateenkaariperhekoulutuksia ja parisuhdetoimintaa) järjestetään yhteistyössä Setan paikallisjärjestöjen kanssa.

793

Leirimuotoinen vertaistuki palvelee koko Suomea

794

795

796

797

798

Leiritoiminta on ollut pitkään Sateenkaariperheet ry:n toiminnan keskeinen ja kysytyin toimintamuoto, jolla ylläpidetään sateenkaariperheiden psykososiaalista hyvinvointia. Kyseessä ei ole loma- ja virkistystoiminta vaan leirit ovat ohjelmaltaan hyvin vertaistuellisia ja lähentyvät sopeutumisvalmennuskurssien toimintatapaa.

799 *Tavoitteet:*

- 800 • Tuetaan vanhempien jaksamista, vanhemmuutta ja parisuhdetta
- 801 • Vahvistetaan perheenjäsenten perheidentiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.
- 802 • Huomioidaan monenlaiset erityisryhmät ja monenlaiset tarpeet
- 803 • Tarjotaan perheille tietoa sateenkaariperheiden tilanteesta palveluissa, etuuksissa ja
- 804 lainsäädännössä
- 805 • Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua järjestön toimintaan
- 806 • Järjestetään leirejä eri puolella Suomea
- 807 • Pidetään leirien osallistumismaksut kaikkien perheiden mahdollisuuksien rajoissa
- 808 • Jokaisella leirillä on sosiaalialan ammattilaisten tarjoamaa ryhmä- tai muuta vertaistuen
- 809 ohjattua tukitoimintaa

810

811 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 812 • Pyritään madaltamaan miesten ja transihmisten kynnystä osallistua perheleireille.
- 813 • Suunnataan mainostusta erityisesti miesten perheille.
- 814 • Isojen leirien lisäksi järjestetään aiempaa enemmän pienempiä leirejä ja vanhemmille
- 815 suunnattuja leirejä
- 816 • Tiedotetaan leireistä ja tapahtumista yhteistyössä transtukipisteen kanssa ja transihmisten
- 817 yhteisöissä.

818

819 *Vuonna 2018 toteutetaan 11 leiriä, joilla tavoitetaan seuraava määrä leiriläisiä:*

- 820 1. vanhempien viikonloppuleirillä 14 osallistujaa
- 821 2. talven koululaisten ja vanhempien leirillä 30 leiriläistä
- 822 3. aikuisten toiminnallisessa vertaisviikonlopussa 12 henkilöä
- 823 4. transmaskuliinien isien leirillä 10 leiriläistä
- 824 5. yhden vanhemman perheiden aikuisten leirillä 14 osallistujaa
- 825 6. kesän perheleirillä heinäkuussa 100 leiriläistä
- 826 7. kesän koululaisten leirillä 25 leiriläistä
- 827 8. Tampereen alueen perheleirillä 30 leiriläistä
- 828 9. koululaisten syysloppuleirillä Helsingissä 30 leiriläistä
- 829 10. aikuisten vaellusviikonlopussa Hetta Pallaksella 12 henkilöä
- 830 11. syksyn perhevalmennusleirillä 20 leiriläistä

831

832 Toimintavuoden aikana tavoitetaan yhteensä 297 leiriläistä ja tuotetaan 719

833 henkilöleirivuorokautta. Kaikki leirit järjestetään yhteistyössä leirikeskuksen kanssa, joka vastaa

834 leirin majoitus- ja ruokapalveluista. Perheleireillä on järjestetty vapaaehtoisvoimin

835 ikäryhmäkohtainen lastenohjelma/hoidon siten, että aikuiset voivat viettää aikaa myös keskenään ja

836 työskennellä työryhmissä keskustellen tai toiminnallisesti käsitellen vaihtelevia teemoja. Teemat

837 valitaan perheille tehdyn vuosittaisen jäsenkyselyn perusteella. Perheleireillä on myös aikuisille

838 suunnattua rentoutus- ja kuntoutustoimintaa.

838

839 **Rakkaussuhteita voimistava vertaistoiminta ennalta ehkäisee ongelmia**

840 Sateenkaariperheiden rakkaussuhteisiin, perhesuhteisiin ja eroihin liittyy monenlaisia sosiaalisia,

841 juridisia, rakenteellisia ja palvelujärjestelmän haasteita. Lisäksi perheet ovat jättäneet usein

842 tukipalvelut käyttämättä syrjinnänpelon tai huonojen palvelukokemusten takia. Julkiset palvelut

843 tuntuvat olevan kyvyttömiä kohtaamaan sateenkaariperheiden hankalimpia perhetilanteita. Näistä

844 syistä ennalta ehkäisevään ja ratkaisukeskeiseen parisuhteita tukevaan vertaistoimintaan on

845 panostettu viime vuosina paljon.

846 Vuosina 2014–2016 yhdistyksen parisuhdetoimintaa kehitettiin Sateenkaariparit-hankkeessa, jota
847 hallinnoi Kataja ry. Vuoden 2017 alusta käynnistettiin Perhesuhdekeskus-toiminta, joka
848 vakiinnuttaa rakkaussuhdetoiminnan ja muun perhesuhteisiin liittyvän tuen Setan
849 jäsenjärjestökentällä. Sateenkaariperheille suunnatun vertaistoiminnan käytännön järjestäminen on
850 edelleen yhdistyksen perustoiminnan vastuulla.

851 *Tavoitteet:*

852 Lisätään sateenkaariperheiden vanhempien rakkaussuhdehyvinvointia, ja luodaan siten
853 edellytyksiä vanhemmuuden menestykselliselle jakamiselle. Lisätään tietoa rakkaussuhteiden
854 hyvinvoinnin merkityksestä lapsen hyvinvoinnille. Osallistetaan myös sateenkaariperheiden miehiä
855 mukaan toimintaan. Viedään vertaistoiminnan kokemuksista nousevaa tietoa alan ammattilaisten
856 tietoisuuteen koulutustoiminnan ja kehittämishankkeiden kautta.

857 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 858 • Sateenkaariparit-hankkeen rakkaussuhdetoiminta vakiintuu osaksi Perhesuhdekeskuksen
859 toimintaa.
- 860 • Järjestetään neljä Rikasta minua -parisuhdeviikonloppua ja useita Rakkaussuhdetuokioita
861 ympäri Suomen pääasiassa vapaaehtoisten toimesta.
- 862 • Kehitetään uusia rakkaussuhdetoiminnan muotoja yhteistyössä Parisuhdekeskus Katajan
863 kanssa.
- 864

865 **Eroauttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen**

866 Perheiden ja vanhemmuuden tukeminen erossa ja eron jälkeen on usein ammatillista
867 lähestymistapaa vaativa asia. Tästä syystä yhdistyksen vertaistoiminnassa pyritään panostamaan
868 nimenomaan ennalta ehkäisyyn tekemällä voimistavaa parisuhdetyötä. Neuvokeskus on kuitenkin
869 kehittänyt toimivan, ryhmämuotoisen ja vertaisuuteen perustuvan mallin vanhemmuuden
870 tukemiseen eron jälkeen. Vanhemman neuvo -ryhmissä etsitään ammattilaisen ohjauksessa oman
871 vanhemmuuden vahvuuksia ja keinoja tukea omaa lasta eron jälkeen.

872 Käytännöllisen ja juridisen neuvonnan tueksi on jo aiemmin luotu Sateenkaariperheen ero-opas -
873 materiaali.

874 Perhesuhdekeskus-toiminnan aloittamisen myötä kyetään tukemaan perheitä myös lyhytaikaisella
875 psykososiaalisella tuella silloin, kun perhe ei ole saanut tukea julkisista palveluista.

876 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 877 • Järjestetään valtakunnallinen sateenkaari-ihmisten eroryhmä yhteistyössä Sininauhaliiton
878 erotyön kanssa (yksi lähitapaaminen ja verkkotapaamisia).
- 879 • Järjestetään vuoden aikana yksi ammatillisesti ohjattu Vanhemman neuvo -ryhmä.
- 880 • Luodaan pohja Vanhemman neuvo -leirille
- 881 • Perhesuhdekeskuksen ammatillisen tuen toiminta -puhelinpalvelu ja asiakastapaamiset-
882 vakiinnutetaan.
- 883 • Levitetään ero-opasta sähköisessä ja painetussa muodossa perheille ja ammattilaisille.
- 884 • Järjestetään eroteemaisia vertaiskeskustelutilaisuuksia leirien yhteydessä ja perheaikaa.fi -
885 palvelussa
- 886

887 **Perheaikaa**

888 Verkossa tapahtuvalle vertaistoiminnalle on selkeä tilaus. Sivuston sateenkaariperheteemaiset
889 toiminnot ovat keränneet poikkeuksetta erittäin runsaan osallistujamäärän erityisesti
890 tapaamispaikkojen ulkopuolella asuvien keskuudesta. Verkossa tapahtuva vertaistoiminta tavoittaa
891 ne ihmiset, jotka eivät muuten pääsisi vertaistuen piiriin. Nettivertaituki tavoittaa tuloista
892 riippumatta, kun ei tarvitse olla rahaa matkustamiseen tai leirimaksuihin. Vertaistuki on verkossa
893 mahdollista monenlaisilla pienemmillä ryhmillä, joiden edustajista ei isoimmillakaan paikkakunnilla

894 saisi kokoon kasvokkain kokoontuvaa vertaisryhmää. Anonyymius mahdollistaa hankalimmistakin
 895 asioista keskustelun. Verkossa tapahtuva neuvonta tavoittaa monta henkilöä samaan aikaan,
 896 jolloin se on hyvin kustannustehokasta.

897

898 *Tavoitteet:*

899 Yhä useampi vanhempi löytää palvelun. Tavoitetaan perheitä haja-asutusalueelta ja
 900 paikkakunnilta, joilla ei ole vertaistoimintaa. Saadaan vertaiskeskustelun piiriin perheitä, jotka eivät
 901 kohtaa oman perhemuotonsa kanssa samanlaisia perheitä esimerkiksi perhetapaamisissa.
 902 Perheiden kynnyksellä kasvatusten tapaamaan toisiaan madaltuu. Vanhemmat saavat tukea
 903 ajoissa ja uskaltavat hakemaan sitä aiempaa helpommin myös ammattilaisten taholta. Saadaan
 904 lisää vapaaehtoisia toteuttamaan verkkotoimintaa. Vapaaehtoisena toimiminen vahvistaa
 905 yhteenkuuluvuutta ja toimii yhdenlaisena vertaistuen kanavana.

906

907 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 908 • Neuvonta-chat järjestetään kerran kuukaudessa ja vaihtelevalla teemalla oleva ilta-chatteja
 909 2-4 kertaa vuodessa.
- 910 • Asiantuntijaluentoja järjestetään vähintään kaksi ja artikkeleja julkaistaan säännöllisesti.
- 911 • Tehostetaan vuoden 2014 lopussa julkaistusta ja 2017 päivitetystä
 912 nettiperhevalmennuksesta tiedottamista.
- 913 • Järjestetään kaksi suljettua ryhmää, toinen suunnattu eronneille ja kriisivaihetta
 914 parisuhteessaan eläville ja toinen perheille, joissa vanhemmuus on rakennettu muun kuin
 915 vanhempien välisen parisuhteen ympärille.
- 916 • Vertaistoiminnan koordinaattori rekrytoi ja kouluttaa uusia vapaaehtoisia sekä pitää huolta
 917 vanhojen vapaaehtoisten motivoituneisuudesta, jaksamisesta ja täydennyskoulutuksesta.
- 918 • Tiedotetaan palvelusta ja siinä vapaaehtoisena toimimisesta paikallisten Setojen ja muiden
 919 yhteistyökumppanien tiedotuskanavien kautta, ilmaisjakelulehdissä, sosiaalisessa
 920 mediassa, erilaisissa tapahtumissa ja jäsentiedotteissa.

921

922 **4.2. Vertaistoiminnan kehittämiseen panostetaan neuvonnalla, koulutuksella ja** 923 **palkitsemisella**

924

925 Suurin osa vertaistoiminnasta toteutuu vapaaehtoisten järjestämänä. Paikalliset vanhemmat ja
 926 vanhemmuudesta haaveilevat organisoivat yhdessä oman alueensa perheille suunnattua toimintaa ja
 927 toimivat kanavana perheiden ja yhdistyksen työntekijöiden välillä. Vertaistoiminnan aktiivit auttavat myös
 928 monien valtakunnallisten toimintojen järjestämisessä. Vapaaehtoiset ovat merkittävässä roolissa
 929 tapahtumien laadun, määrän ja ihmisten viihtyvyyden suhteen. Vapaaehtoiset ovat hyvin erilaisia taidoiltaan
 930 ja tiedoiltaan. Vapaaehtoisten tukeminen, kannustaminen ja kouluttaminen ovat näyttelevät tärkeää roolia
 931 heidän jaksamisensa ja sitä kautta vertaistoiminnan jatkumisen kannalta.

932

933 *Tavoitteet:*

934 Tavoitteena on saada vertaistoimintaan mukaan uusia ihmisiä eri puolelta Suomea, ja saada alulle
 935 tai uudelleen käynnistymään vertaistoiminta yhdellä uudella paikkakunnalla toimintavuoden aikana.
 936 Mukaan toimintaa organisoimaan houkutellessaan aiempaa enemmän eri kohderyhmien edustajia,
 937 kuten sukupuoleltaan moninaisia, miehiä ja apilaperheellisiä. Vapaaehtoiset tutustutetaan toisiinsa
 938 entistä paremmin ja yhteistyö kehittyy yli paikkakuntarajojen. Pyritään siihen, että vapaaehtoisista
 939 koostuva paikallistiimi ottaa vastuun kaikesta oman paikkakunnan vertaistoiminnasta, niin perheille
 940 kuin vanhemmille ja vanhemmuudesta haaveileville, suunnatusta. Vapaaehtoisia motivoidaan
 941 myös ottamaan vastuuta oman paikkakunnan ammattilaisten ja opiskelijoiden kouluttamisesta.
 942 Tavoitteena on myös, että vapaaehtoiset jaksavat työssään ja kokevat sen motivoivaksi ja

943 innostavaksi. Tavoitteena on että yhä useammalla paikkakunnalla innostutaan vapaaehtoisten
944 organisoimista pienimuotoisista perheleireistä.

945

946 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

947

948

949

950

951

952

953

954

955

956

957

958

959

960

961

962

963

964

965

966

967

968

969

970

971

972

973

974

975

976

977

978

979

980

981

982

983

984

985

986

987

988

989

990

991

992

993

Vertaisohjaajien ja vapaaehtoisten koulutukset vuonna 2018

Loppuvuodesta 2017 vapaaehtoisille tehdyn kyselyn vastaukset käydään perusteellisesti läpi ja tehdään sen perusteella toimenpiteitä koulutusten suhteen. Jos toivetta ja tarvetta on, järjestetään työnohjausta alan opiskelijoiden suorittamana. Tällöin työnohjaaja matkustaa vapaaehtoisten luokseen kotipaikkakunnalleen. Kaksi kertaa vuodessa vuosikokousten yhteydessä on mahdollisuus järjestää työnohjausta yhteisesti kaikille vapaaehtoisille Helsingissä.

Vapaaehtoisia kannustetaan osallistumaan vertaisohjaajakoulutuksiin. Koulutukseen osallistuvien kulut korvataan.

- Setan, Perhesuhdekeskuksen ja Setan järjestöjen ensimmäinen yhteinen vertaisohjaajien peruskoulutusmoduuli järjestetään 28.–29.4.
- Nettivertaisohjaajakoulutusta tarjotaan uusille vapaaehtoisille. Nettivertaisohjaajakoulutus toteutetaan yhteistyössä Väestöliiton kanssa. Jos Väestöliitto ei tarjoa koulutusta riittävän usein tai kiinnostuneille sopivina viikonloppuina, vertaistoiminnan koordinaattori järjestää yhdistyksen vapaaehtoisten oman koulutuksen.
- Perhesuhdekeskus kouluttaa rakkaussuhdevertaisohjaajia
- Kehittämispäiviin kuuluu aina jonkinlainen koulutuksellinen osuus. Tapahtumaan osallistuneilta vapaaehtoisilta kerätään aina palaute, jonka pohjalta koulutukselliset osuudet suunnitellaan vapaaehtoisten tarpeita mahdollisimman hyvin vastaaviksi.
- Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa järjestetään yhteinen koulutus
- Vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuutta osallistua myös ulkopuoliseen, esimerkiksi Kepan, KSL:n ja Sosten, koulutukseen.

4.3. Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta

Iso osa perhelainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää ei edelleenkään huomioi sateenkaariperheitä, mikä aiheuttaa arjen vastoinkäymisiä perheille. Tähän haasteeseen Sateenkaariperheiden neuvontapalvelu pyrkii vastaamaan. Neuvonta on byrokraattis-käytännöllistä neuvontaa, ei

994 psykososiaalista tukea. Myöskään varsinaiseen juridiseen neuvontaan ei yhdistyksellä ole
 995 osaamista eikä resursseja. Perhesuhdekeskus tarjoaa psykososiaalista tukea perhesuhteiden
 996 tueksi erityisen haastavissa perhetilanteissa.

997 Apilaperheet ja erilaiset miesten perheet ovat perhemuotoja, jotka lainsäädäntö ja
 998 palvelujärjestelmä tunnistaa kaikista huonoiten. Näissä perheissä vanhempien asema ei usein ole
 999 juridisesti turvattua ja moni asia on vanhempien välisten sopimusten varassa. Näiden perheiden on
 1000 kaikista haasteellisinta saada asiantuntevaa neuvontaa julkisilta palveluntarjoajilta. Vuoden 2016
 1001 aikana on tullut toistuvasti esiin, kuinka kahden kulttuurin perheet eivät saa tarvitsemiaan
 1002 vastauksia miltään virallisilta tahoilta.

1003 *Tavoitteet:*

1004 Sateenkaariperheillä ja sellaista suunnittelevilla on mahdollisuus saada neuvoja niitä kaivatessaan.
 1005 Perheet saavat tukea elämäntilanteisiin ja muutoksiin liittyviin haasteisiin ja heitä ohjataan
 1006 tarvittaessa psykososiaalisen tuen piiriin. Lasta suunnittelevat ja tuoreet perheet saavat luotettavaa
 1007 tietoa ja ohjeita byrokratian kiemuroihin ja lasten saamiseen liittyen.

1008 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 1009 • Jatketaan neuvontapalvelun toimintaa puhelin-, sähköposti- ja chat-neuvontana.
- 1010 • Helsinki Priden yhteydessä on kenellä tahansa mahdollisuus varata aika henkilökohtaiseen
 1011 neuvontaan.
- 1012 • Neuvontaa toteuttaa ennen kaikkea vertaistoiminnan koordinaattori. Hänen lisäksi
 1013 neuvontatehtävää toteuttavat muut työntekijät, hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet. Lisäksi
 1014 paikallistiimien merkitys neuvoina paikallisessa toiminnassa on korvaamaton. Neuvoa
 1015 hakevat perheiden lisäksi opiskelijat, perheiden läheiset, ammattilaiset ja toimittajat.
- 1016 • Perhesuhdekeskus tarjoaa lisäksi psykososiaalista tukea erityisen vaikeissa
 1017 perhetilanteissa.
- 1018 • Apilaperheiden ennalta ehkäisevää neuvontaa kokeillaan Perhesuhdekeskus-hankkeen
 1019 puitteissa
- 1020

1021 **Sateenkaariperheiden perhevalmennus**

1022 Sateenkaariperheiden perhevalmennus täydentää kunnan tarjoamaa synnytys- ja
 1023 perhevalmennusta. Kurssilla (20 oppituntia) tarjotaan tietoa erityisesti sateenkaariperheiden
 1024 perheellistymiseen liittyvistä erityishaasteista, käydään läpi perheiden oikeuksia etuuksiin,
 1025 syntymässä olevan lapsen juridisen tilanteen turvaamiseen liittyvissä hakemuksissa,
 1026 sateenkaariperheiden parisuhteen tyypillisistä sudenkuopista, kolmen ja neljän vanhemman
 1027 perheiden erityishaasteista jne. Valmennus ei korvaa kunnan järjestämää synnytys-
 1028 /perhevalmennusta vaan täydentää sitä. Valmennuksessa kouluttajina toimivat työntekijät, muut
 1029 asiantuntijat ja sateenkaariperheelliset kokemuskouluttajat. Valmennuksen tarkemmat sisällöt
 1030 löytyvät yhdistyksen kotisivuilta. Valmennus on osa yhdistyksen neuvontatehtävää, mutta on myös
 1031 merkittävä vertaistuen foorumi.

1032 *Tavoitteet:*

1033 Tarjotaan ajanmukaista tietoa byrokratiasta selviämiseen. Tuetaan ongelmien ennaltaehkäisyä.
 1034 Kiinnitetään tulevien vanhempien huomiota parisuhdehyvinvoinnin merkitykseen. Tarjotaan
 1035 mahdollisuus muodostaa vertaisverkostoja ja saada vertaistukea.

1036 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 1037 • Toteutetaan kaksi viiden luennon iltakurssia Helsingissä ja yksi viikonloppukurssi Mikkelin
 1038 seudulla marraskuussa.
- 1039 • Tiedotetaan perhevalmennuksen nettikurssista.
- 1040
- 1041

1042

Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet

1043

Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet ovat yhden illan avoimia keskustelutilaisuuksia, joissa kerrotaan sateenkaariperheellistymisen mahdollisuuksista ja annetaan perhettä suunnitteleville mahdollisuus kysyä asiantuntijalta. Tilaisuuksissa on mahdollista tutustua muihin lasta suunnitteleviin ja vanhemmuuskumppaneita etsiviin.

1044

1045

1046

1047

Tavoitteet

1048

Tavoitteena on että kaikilla lapsiperheellistymisestä kiinnostuneet on saatavilla asiallista tietoa perheellistymisen vaihtoehdoista ja mahdollisuuksista. Paikalliset vapaaehtoiset rohkaistuvat itse järjestämään tilaisuuksia.

1049

1050

1051

Toimenpiteet vuonna 2018:

1052

- Kannustetaan ja tuetaan vapaaehtoisia järjestämään tilaisuuksia 3-4 kaupungissa vuoden aikana

1053

1054

- Jokaisen tilaisuuden jälkeen pyritään kasaamaan osallistujista oma alkutaipaleella-ryhmä, johon osallistuu lasta suunnittelevia, odottavia ja lapsen juuri saaneita.

1055

1056

- Tarjotaan alkutaipaleilaisille mahdollisuutta osallistua sateenkaariperheiden perhevalmennukseen.

1057

1058

- Hyödynnetään paikallisten perheiden innokkuutta olla tilaisuuksissa mukana kokemuskouluttajina.

1059

1060

- Järjestetään tilaisuuksia myös erityisille kohderyhmille, kuten miehille, sijaisvanhemmuutta tai sinkkuvanhemmuutta suunnitteleville ja monivanhempaisille perheille.

1061

1062

1063

1064

4.2. Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta

1065

Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä

1066

Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä perheet ympäri maailman kokoontuvat yhteen erilaisiin tapahtumiin, jotka ovat iloisia ja näkyviä koko perheen tapahtumia. Päivä toimii tutustumisen väylänä ihmisille sekä näkyvänä tapahtumana se lisää ihmisten tietoisuutta sateenkaariperheistä. Tietoisuus taas vähentää ennakkoluuloja ja lisää sateenkaariperheiden hyvinvointia.

1067

1068

1069

1070

Tavoitteet:

1071

Tapahtumia järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla. Yhä useampi perhe rohkaistuu mukaan toimintaan. Paikallismedia huomioi tapahtumat.

1072

1073

Toimenpiteet vuonna 2018:

1074

- 6.5.2018 järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla seitsemännen kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapahtumia.

1075

- Tiedotetaan tapahtumista hyvissä ajoin kunkin paikkakunnan tiedotuskanavilla.

1076

1077

1078

Pride-tapahtumiin perheisältöjä

1079

Pridet ovat hyvin suosittuja tapahtumia, jotka runsaalla tapahtumatarjonnallaan keräävät suuren osallistujamäärän. Pride-organisaatioiden toimesta tiedotus tavoittaa sellaisia henkilöitä, jotka ovat olleet Sateenkaariperheet ry:n tiedotuksen ulottumattomissa. Prideille osallistuu paljon sellaisia seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajia, jotka eivät muuhun vertaistoimintaan osallistu. Perheille suunnatut tapahtumat tuovat uusia osallistujia etenkin paikallistoiminnan piiriin. Pride-tapahtumat toimivat matalan kynnyksen tutumisväylinä. Esittelypöytä ja lapsettomille suunnatut tilaisuudet lisäävät yhdistyksen näkyvyyttä lapsettomalle sateenkaarikansalle ja helpottavat heidän löytämistään yhdistyksen tarjoaman vertaistuen ja palveluiden pariin.

1080

1081

1082

1083

1084

1085

1086

1087

1088

1089
1090
1091
1092
1093
1094
1095
1096
1097
1098
1099
1100
1101
1102

Tavoitteet:

Suurimmalla osalla paikkakunnista, joilla järjestetään Pride, on paikallisten vapaaehtoisten toimesta jotakin perheille suunnattua ohjelmaa. Yhä useampi tulee tietoiseksi yhdistyksen olemassaolosta ja löytää sen palveluiden pariin.

Toimenpiteet vuonna 2018:

- Pitkin vuotta ollaan mukana mahdollisimman monessa Pridessa ympäri Suomea.
- Innostetaan paikalliset järjestämään Pridessa perheohjelmaa sekä ottamaan hoitaakseen yhdistyksen esittelypöydän.
- Työntekijävetoisesti tai koulutetun vapaaehtoisen johdolla järjestetään mahdollisimman monessa Pridessa Miten lapsia tehdään -tilaisuuksia.
- Erityiskohderyhmille (mies, trans) suunnattuja vertaistapahtumia sijoitetaan pride-tapahtumien yhteyteen

5. Tukipalvelut

1105

5.1. Jäsenpalvelujen kehittäminen

1106 Yhdistyksen jäsenmäärä on lähes kolminkertaistunut viidessä vuodessa ja on nyt reilut 900
1107 henkilöä. Kasvu tulee jatkumaan. Kohderyhmän tosiasiallinen koko kasvaa voimakkaasti. Lisäksi
1108 jäsenten määrää kasvattaa yhdistyksen toiminnan laajentuminen. Esimerkiksi
1109 sateenkaariperheiden perhevalmennus on tuonut yhdistykselle paljon lisää jäseniä. Toimintansa
1110 kautta yhdistys tavoittaa satoja henkilöitä, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä. Kyselyiden mukaan
1111 suuri osa toimintaan osallistuvista ei jostain syystä ole jäseniä.

1112 *Tavoitteet*

1113 Jäsenet kokevat, että he ovat osa tärkeää kansalaisliikettä, ja haluavat tukea yhdistyksen
1114 tavoitteiden toteutumista pysymällä yhdistyksen jäsenenä. Ne jäsenet, jotka osallistuvat
1115 yhdistyksen toimintaan, saavat riittävät ja oikea-aikaiset tiedot toiminnasta. Jäsenyyteen liittyvät
1116 prosessit sujuvat nopeasti ja ilman virheitä.

1117 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 1118 • Lähetetään kaikille uusille jäsenille kattava uuden jäsenen tieto- ja materiaalipaketti
- 1119 • Tehdään toinen vuosittaiseksi suunniteltu jäsenkysely alkuvuodesta
- 1120 • Selvitetään yhteistä jäsenrekisteriä Setan jäsenjärjestö kentän kanssa
- 1121 • Rekrytoidaan uusia jäseniä kaikissa itse järjestettävissä tapahtumissa, Facebookissa,
1122 uusien nettisivujen rekrytointisivulla ja yhteistyössä Setan kanssa.
- 1123 • Tiedotetaan yhdistyksen toiminnasta, toimintamahdollisuuksista, päätöksenteosta,
1124 tapahtumista ja palveluista oikea-aikaisesti ja tehokkaasti, erityisesti uutiskirjeen ja
1125 jäsenkirjeiden muodossa (katso viestintä)

1126

1127

5.2. Viestintä

1128 **Ulkoisen viestintä**

1129 *Tavoitteet*

1130 Yhdistyksen voimassa olevat perhepoliittiset tavoitteet ovat poliittisten toimijoiden ja
1131 palveluntarjoajien tietoisuudessa. Perheiden kanssa työtä tekevillä ammattilaisilla on tietoa
1132 sateenkaariperheiden tarpeista ja kokemuksista palveluissa. Yhdistyksen yhteistyökumppanit
1133 saavat tietoa ajankohtaisista asioista.

1134 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 1135 • Tiedotetaan yhdistyksen uusista perhepoliittisista tavoitteista 2018–2022 ja
1136 hallitusohjelmavoitteen 2019
- 1137 • Tuetaan Setan ja Monimuotoiset perheet -verkoston maakuntavaalitavoitteita julkisuudessa
- 1138 • Nostetaan yhdistyksen uusia tavoitteita aktiivisesti esille mediassa
- 1139 • Tehdään julkilausumia yksin ja yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston ja muiden
1140 kumppanien kanssa.
- 1141 • Kirjoitetaan lehtien mielipide-palstoille.
- 1142 • Tuotetaan erilaisia kirjallisia materiaaleja ammatillisen työn tueksi (ks tiedon tuottaminen)
- 1143 • Päivitetään ja täydennetään nettisivuilla olevaa materiaalia
- 1144 • Jatketään vuonna 2015 aloitettua Twitter-tiedotusta
- 1145 • Yhdistys välittää tietoa lapsiperheiden moninaisuudesta sekä omasta toiminnastaan myös
1146 jakamalla esitteitään, tekemällä koulutuskäyntejä sekä osallistumalla erilaisiin
1147 seminaareihin ja tapahtumiin.

1148

1149

1150

1151

1152 **Sisäinen viestintä**1153 *Tavoitteet*

1154 Yhdistyksen toimintaan osallistuvat, jäsenet, vapaaehtoiset, luottamushenkilöt ja henkilöstö saavat
1155 riittävät ja oikea-aikaiset tiedot yhdistyksen toiminnasta, kehittämisestä ja päätöksenteosta.

1156 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 1157 • Julkaistaan sähköinen uutiskirje 6 kertaa toimintavuoden aikana, ja lähetetään jäsenille ja
1158 sidosryhmäkisterin 500 yhteistyökumppanille.
- 1159 • Kehitetään perheille ja aktivisteille suunnattuja sisältöjä kotisivuilla.
- 1160 • Vahvistetaan sateenkaarikentälle kohdistuvaa tiedotusta. Viestitään, että
1161 Sateenkaariperheet ry on sekä lapsiperheellisten että suunnittelijoiden ja haaveilijoiden
1162 yhteinen yhdistys. Vahvistetaan myös viestiä, että yhdistys on miesten, naisten ja
1163 muunsukupuolisten yhteinen yhdistys. Samoin mukaan mahtuu eri perhemuodot
1164 ydinperheistä apilaperheisiin ja kaikki siltä väliltä.
- 1165 • Päivitetään yhdistyksen Facebook-sivulla ajankohtaista tietoa yhdistyksen tapahtumista,
1166 vaikuttamistyöstä ja mielenkiintoisia uutisia Suomesta ja maailmalta
- 1167 • Julkaistaan päätösluettelot hallituksen kokouksista

1168 .

1169

5.3. Hallinto

1170 Yhdistyksen toiminnan suuntauksista päättää yhdistyksen yleinen kokous, joka kokoontuu kaksi
1171 kertaa vuodessa. Toimintasuunnitelman toteuttamisesta vastaa hallitus, jota johtaa puheenjohtaja.
1172 Hallitus kokoontuu 6-8 kertaa vuodessa. Hallituksen esittelijänä toimii toiminnanjohtaja.
1173 Yhdistyksen hallintoa ohjaa vuonna 2013 vahvistettu johtosäntö, joka sisältää myös
1174 henkilöstöhallinnon suuntaviivat. Muita ohjaavia asiakirjoja ovat paikallistoiminnan tavoitteet ja
1175 määrärahojen myöntämisen kriteerit sekä toiminta- ja rahoitussuunnitelma 2014–2022.

1176 *Tavoitteet*

1177 Huolehditaan, että yhdistyksen hallinto tukee suunnitelmallista ja tehokasta perustehtävän
1178 toteuttamista ja tarkkaa taloudenpitoa. Hyvä hallinto huomioi kaikki yhdistyksen toimijat.

1179 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

- 1180 • Järjestetään kevätkokous la 24.3. paikallistoiminnan kehittämispäivien yhteydessä
1181 Helsingissä.
- 1182 • Syyskokous järjestetään marras-joulukuun vaihteen tienoilla, mahdollisesti 24.11.
1183 Syyskokous pyritään järjestämään samalla paikkakunnalla Setan edustajakokouksen
1184 kanssa, ja saman viikonlopun aikana.

1185

1186 **Seuranta ja arviointi**

1187 Sateenkaariperheet ry:n hallitus ja vuosikokous seuraavat toiminnalle asetettujen tavoitteiden
1188 saavuttamista raportoinnin sekä toimintakertomusten ja -suunnitelmien avulla. Hallituksen
1189 asettamat työryhmät kehittävät ja valvovat tavoitteiden toteutumista. Työntekijät raportoivat
1190 hallitukselle toiminnan toteutumisesta. Keskeisimmille toiminnoille laaditaan tarkennetut
1191 toimintasuunnitelmat. Keskeisimmistä toiminnoista, osallistujamäärästä ja yhteydenotoista pidetään
1192 kirjaa ja seurataan kysynnän kehittymistä. Jäsenistölle tehdään kerran vuodessa jäsenkysely, jolla
1193 kartoitetaan jäsenten toiveita, tarpeita ja kokemuksia yhdistyksen toiminnassa mukanaolosta.
1194 Leireistä ja perhevalmennuksista kerätään aina palaute osallistujilta. Vaikuttamistoimintaa
1195 arvioidaan yhteistyössä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa osana Kaikkien perheiden
1196 Suomi –hanketta.

1199 Henkilöstö

1200 Vuoden 2018 alussa yhdistys työllistää kahdeksan työntekijää, joista viisi hanketyöntekijöitä.

1201 Toimintavuoden aikana rekrytoidaan yksi hanketyöntekijä lisää perhehoidon

1202 kehittämishankkeeseen.

1203 Työntekijöiden osaamista ja jaksamista tuetaan säännöllisellä koulutuksella ja virkistyspäivillä.

1204 Esimiestyötä tuetaan johtosäännöllä, joka sisältää henkilöstöohjeen. Toteutetaan

1205 työterveyshuoltoa yhteistyössä Diacorin kanssa työterveyshuollon toimintasuunnitelman pohjalta.

1206 Tarjotaan koko henkilöstölle yleislääkäritasoinen sairaanhoito sekä liikunta- ja kulttuurisetelit.

1207

1208 Toimitilat

1209 Sateenkaariperheet ry:n toimitilat sijaitsevat Helsingissä, Hämeentie 29. Toimitila on 230 neliön

1210 kokoinen ja koostuu kahdeksasta työhuoneesta ja kahdesta ryhmätilasta. Toimitilassa on riittävästi

1211 tilaa myös tuleville hankkeille.

1212

1213 Talous

1214 Yhdistyksen taloudelliset resurssit ovat kasvaneet vauhdikkaasti ja kasvu tulee jatkumaan.

1215 Rahoituspohja on monipuolinen, mutta hankerahoitukseen painottuva. Veikkauksen lisäksi toinen

1216 päärahoittaja on opetus- ja kulttuuriministeriö vielä vuonna 2018. Tämän jälkeen OKM:n

1217 rahoittama viimeinenkin hanke päättyy. Muita rahoittajia ovat Kansan sivistystyön liitto,

1218 ulkoministeriö sekä Helsingin, Turun ja Tampereen kaupungit. Toimintaa rahoitetaan ajoittain myös

1219 apuraharahoituksella. Tuottoja saadaan lisäksi osallistumismaksuina, lähinnä leiritoiminnasta.

1220 Näillä tuotoilla katetaan osa leirikeskusten perimistä maksuista. Oman varainhankinnan tuotot ovat

1221 jäsenmaksuja, lahjoituksia ja pienehköjä tarvikemyynnin tuottoja.

1222 Vuoden 2018 budjetissa varsinaisen toiminnan kaikki kulut ovat 711 500 euroa. Yleisavusteisen

1223 perustoiminnan kulut ovat 264 000 euroa. Perustoiminnan kuluja on lisätty seuraaviin

1224 käyttötarkoituksiin: paikallistoiminnan toimintakuluihin, valtakunnallisen vertaistoiminnan

1225 toimintakuluihin ja vertaistoiminnan kehittämisen toimintakuluihin. Lisättyjen kulujen kattamiseksi

1226 haetaan 21 000 euron korotusta yleisavustukseen.

1227 *Toimenpiteet vuonna 2018:*

1228 • Talouden seuranta toteutetaan vuosittain vahvistettavan taloussäännön mukaisesti.

1229 • Taloussuunnittelua ohjaa hallituksen vuonna 2014 vahvistama Toiminta- ja

1230 rahoitussuunnitelma 2014–2021

1231 Paikallistoiminnan määrärahat jaetaan ja niiden käyttöä valvotaan vuonna 2014 vahvistettujen

1232 kriteerien perusteella

